

RADYASYON ONKOLOJİSİ ANABİLİM DALI		
Nazofarenks Kanseri Radyoterapisinde Foton-Elektron Birleşim Alanının İncelenmesi		
Investigation of Photon-Electron Field Junction in Radiation Therapy of Nasopharynx Cancer		
Ahmet ÇALIŞIR	Yüksek Lisans Tezi	53 sayfa
Danışman: Doç. Dr. Serdar SOYUER		

Bu çalışmada T1-T2 N0M0 nazofarenks kanserinin konvansiyonel radyoterapi uygulamasında; kritik organlardan biri olan medulla spinalisi 46 Gy'den sonra korumak amacıyla kullanılan elektron alanı ve foton alanının birleşim alanında, farklı gap uygulamalarındaki doz değişimini ve kritik yapılara etkisini incelemek amaçlanmıştır.

Rando fantomun kemik yapılarından faydalanarak simülatör filmi çekildi. Film üzerinde medulla spinalis korumalı alan ve elektron alanı belirlendi. Foton ve elektron alanının birleşim hattı üzerinde rando fantomun 6. ve 7. kesitler arasında kesitlerle eşit büyüklükte wax kesildi. Wax üzerine; birleşim hattı üzerinde yüzeyden derine doğru 5 mm aralıklarla 16 adet, medulla spinalise 3 adet ve foton alanına 1 adet olmak üzere toplamda 20 adet TLD yerleştirildi. Foton alanına izosentrik tedavide 7 cm derinliğe 200 cGy doz olacak şekilde ve elektron alanına 3 cm' ye 200 cGy doz verecek şekilde ışınlandı. Foton-elektron birleşim alanı; 2 mm ve 4 mm üst üste çakıştırma, 2 mm ve 4 mm gap bırakma ve gap bırakma yöntemleri uygulandı. Her bir uygulamada 6 kez ışınlama yapıldı.

Bu çalışmanın sonucunda; tedavi alanında oluşabilecek sıcak ya da soğuk noktanın hasta üzerinde oluşturabileceği yan etkiler göz önüne alınarak foton-elektron alanına 2 mm gap bırakmanın uygun olacağı tesbit edildi.

Anahtar kelimeler: Nazofarenks kanseri, alan birleşimi, rando fantom.

In this study, in a conventional T₁-T₂ N0M0 nasopharyngeal cancer radiotherapy application, it is aimed to investigate the effects of the changes of different doses and critical structures in the gap applications at the junction of the electron-photon field which is used to protect one of the organs, spinal cord, from 46 Gy.

With the help of the rando phantom bone structures, a simulator film was taken. Spinal cord protected area and electron field were determined on the film. Equal sizes of waxes are cut on the rando phantom line of the combination of the photon and electron field between 6. and 7. sections. On the combination line, 16 pieces of TLDs from surface to deep with the intervals of 5 mm, 3 pieces in the spinal cord and 1 TLD were placed in a photon field. Totally 20 pieces of TLD were placed. In the isosentric treatment, the dose was irradiated like this: 200Gy dose to 7 cm-depth to the photon field and 200Gy dose to 3 cm-depth to the electron field. In the photon-electron junction area, 2 mm and 4 mm gap release and gap leave methods were applied.

As a result of this study, taken into consideration the side effects of hot or cold points on the patient, it is appropriate to leave 2mm gap formation to the photon-electron field.

Keywords: Nasopharynx cancer, field junction, rando phantom.

HİSTOLOJİ VE EMBRİYOLOJİ ANABİLİM DALI		
Farklı Grade'lerdeki Menenjiyomlu Hastalarda Nestin Ekspresyonu ve Glioblastomalı Hastalarla Karşılaştırılması		
Nestin Expression in Different Grades of Menengioma and Compraison with Glioblastoma		
Arzu YAY	Doktora Tezi	51 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Saim ÖZDAMAR		

Nestin, gelişen ve yenilenen dokuların progenitör hücrelerinde eksprese olan bir tip VI ara filament proteindir. Son zamanlarda nestinin, gliom, melanom, ependimom, rabdomyosarkom, gastrointestinal stromal tümör (GIST) ve testiküler stromal tümör gibi bazı tümör dokularında eksprese edildiği gösterilmiştir. Nestinin bu şekilde ekspresyon modelleri sergilemesi kanser dereceleri ile ilişkisinde önemli olduğunu düşündürür. Bu çalışmada, farklı grade'lerdeki menenjiyomlu hastalardan alınan tümör dokularında nestin ekspresyonunun gösterilmesi ve glioblastomalı hastalarla karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Çalışmada, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı'nda 28 menenjiyom (10 grade I, 10 grade II ve 8 grade III) ve 10 glioblastoma tanısı almış hastaya ait tümör dokuları kullanıldı. Parafin bloklardan alınan kesitlere nestin ekspresyonunu belirlemek için immunohistokimya ve İmmunofluoresan boyama yöntemleri uygulandı. Çalışmada, her bir gruba ait dokulardan alınan kesitler kendi içinde değerlendirilerek histoskorlaması yapıldı

Gruplar boyanma yoğunluklarına göre değerlendirildiğinde, kontrol grubu olarak kullanılan glioblastomalı en yoğun nestin ekspresyonu gösteren gruptu. Farklı grade'lerdeki menenjiyom gruplarına ait tümör dokuları karşılaştırıldığında, menenjiyom grade I grubu en zayıf nestin ekspresyonu gösteren gruptu. Menenjiyom grade II ve menenjiyom grade III gruplarına ait tümör dokularında menenjiyom grade I grubuna göre daha yoğun nestin ekspresyonu görüldü.

Sonuç olarak bu çalışmada, en malign astrosit tümör olarak bilinen glioblastomalarda yoğun nestin ekspresyonunun görüldüğü ve menenjiyom grade II ve menenjiyom grade III gruplarında düşük dereceli grade I grubuna göre yoğun nestin ekspresyonu belirlendi.

Anahtar kelimeler: Termoluminesans dozimetre, yarı iletken diyet, yüzey dozları.

Nestin is a type VI intermediate filament protein expressing in the progenitor cells of the developing and renewed tissues. In recent studies, it has been shown that nestin is expressed in some tumor tissues such as glioma, melanoma, ependymoma, rabdomyosarkoma, gastrointestinal stromal tumor (GIST) and testicular stromal tumor. Such expression patterns of nestin may suggest that it is important in its relation with the degrees of cancer. In this study, the aim was to show the expression of nestin in the brain tumors of the menengioma patients with different grades and to compare it with glioblastoma patients.

In the study, tumor tissues of patients were used who were diagnosed with 28 meningioma (10 grade I, 10 grade II and 8 grade III) and with 10 glioblastoma at Erciyes University Faculty of Medicine Department of Pathology. Hematoxylin-eosin, immunohistochemistry and immunofluoresan staining methods were applied to the sections of paraffin blocks to determine the nestin expression. In the study, the sections from the tissues of each group were evaluated and histoscore within themselves.

When groups were evaluated considering their staining intensities. Glioblastoms used as a control group showed the most intense expression of nestin. When the tumor tissues of menengioma groups in different grades were compared, menengioma grade I group showed the weakest nestin expression. Nestin expression in tumor tissues of grade II and grade III meningioma groups was more intense than in grade I meningioma.

In conclusion it was determined in this study that intense nestin expression was seen in glioblastoms known as the most malignant astrocytes tumor and according to the group of low-grade meningioma grade I, meningioma grade II and meningioma grade III groups were intense expression of nestin.

Keywords: Nestin, meningioma, glioblastoma, immunohistochemistry.

HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI		
Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Çalışan İşçilerde İş Doymu ve Etkileyen Faktörler		
The Workers' Job Satisfaction and Affecting Factors in the Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Research and Training Hospital For Psychiatric and Neurological Diseases		
Gürkan URAL	Doktora Tezi	98 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Ahmet ÖZTÜRK		

Bu araştırma; işçilerin iş doymu düzeyinin ve bunu etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma tanımlayıcı olarak planlanmıştır. Bakırköy Prof. Dr. Mazhar OSMAN Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde çalışan işçiler araştırmanın evrenini oluşturmuş, örnekleme yapılmamıştır. Anket formu, hastaneye bağlı toplam 1293 personele dağıtılmış olup, 1240'ı (%95.9) araştırmaya katılmıştır. Araştırma verileri, 15.01.2008 ile 15.06.2008 tarihleri arasında, araştırmanın yapıldığı kurumdan gerekli yasal izinler ve etik kurul onayı alınarak anket yöntemiyle toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak işçilerin tanıtıcı ve mesleki özelliklerini içeren bilgi formu, araştırmada kullanılan ve 10 bölümden oluşan İş Doym Ölçeği (İDÖ), Ege Üniversitesi Fen ve Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü'nün Almanca'dan Türkçe'ye uyarladığı ve geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş bir ölçektir. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizinde; Kolmogorov-Smirnov Testi, bağımsız iki örneklem t testi, tek yönlü ANOVA Testi, Tukey-HSD testi ve Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Araştırma grubundaki işçilerin genel iş doym puanı 100.0 üzerinden 50.59±0.24 olarak bulunmuştur. İşçilerin birimler arası ilişkiler boyutunda en düşük, ücret ve ödül sistemleri boyutunda en yüksek doymda oldukları belirlenmiştir. 30 yaş ve altında olan işçilerin genel iş doymu 51.6, 1-5 yıl hizmet süresi olan işçilerde 51.2 olarak bulunmuştur. Servislerde ve polikliniklerde çalışanlarda iş doym düzeyi düşük bulunurken, gece nöbeti tutmayanlarda iş doym düzeyi daha yüksek bulunmuştur. İşçilerin yaş, çalıştıkları kurum ve birimler, toplam hizmet süreleri, şuan bulunduğu kurumda çalışma süreleri, çalışma biçimleri, görevleri, çalışma düzenleri, hafta sonu çalışma, haftalık çalışma süresi, meslek seçimi, mesleki görüş ve sağlık algıları iş doymu üzerinde etkili değişkenler olarak belirlenmiştir. Araştırmada, genel iş doymu puanı ile en güçlü ilişkiye sahip olan alt ölçeklerin sırasıyla, örgüt kültürü, işin kendisi ve kuruma bağlılık; en zayıf ilişkiye sahip olanlar ise sırasıyla; birimler arası ilişkiler, çatışma çözümü ve bilgilendirme ve iletişim olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada, alt ölçeklerin tümünün en güçlü ilişkide olduğu puan ise genel iş doymu puanıdır. Alt ölçekler arasında yapılan karşılaştırmada da, en güçlü ilişkinin kuruma bağlılık ile örgüt kültürü; en zayıf ilişkinin de, ekip çalışması ile birimler arası ilişkiler arasında olduğu anlaşılmıştır. Sonuç olarak Bakırköy Prof. Dr. Mazhar OSMAN Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde çalışan işçilerin iş doymlarının orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

Anahtar kelimeler: İşçi, iş doymu, sağlık kuruluşu.

This research has been made in order to designate the workers' level of job satisfaction and also affecting factors. The research is planned as a descriptive study. The workers working in Bakırköy Prof. Dr. Mazhar OSMAN Psychiatry, Neurology and Neurosurgery Education and Research Hospital, are the universe of the study, no sampling was done. The questionnaire were distributed to 1293 hospital staff, 1240 were participated in the study and analysis this number was over. 95.9% of workers participate in the research study provided the flour in the research area. Research data were collected through inquiry method between 15.02.2008 to 15.06.2008 from the institution where the research took place by obtaining necessary permits and ethics committee approval. As a means of data collection, occupational characteristics of workers that contains introductory information form, job satisfaction scale consisting of 10 chapters that used in the study and a job satisfaction scale that has been tested both in validity and reliability adapted to German by The Egean University, Science and Art Faculty Department of Psychology were used. Statistical analysis of survey data were evaluated by using kolmogorov-smirnov test, two independent samples t test, annova test, turkey-hsd test and pearson correlation test. It has been found out that the workers were in the lowest satisfaction level from the point of salary, but in the highest satisfaction level from the point of connection of institution and confidence. The general job satisfaction level of the 30 age and under group workers was found to be 51.6 and that of the workers 1 to 5 years work time was found to be 51.2. Although the job satisfaction level in the workers working in the services and policlinics was found to be low, the job satisfaction level in the workers who don't work at nights and those who don't works at weekends was found to be higher. The influential variables on workers job satisfaction are designated as; their age, place and people they live with, having children or not, baby caving matter, total service process of institutes and units they work, working time of them at their present job, working styles and duties of them, their working system, their night shift, weekend work, weekly working time, choice of occupation and occupational view and health condition and perception. It has been found during the study that; the strongest relationship with all job satisfaction score with sub-scales, respectively, were the organization, organizational culture and organizational commitment with the work itself; those with the weakest relationship, respectively, of units of relations, conflict resolution an information and communication. In the study, the general job satisfaction score has the most powerful relationship with all sub-scales. In conclusion; it is reported that the workers who have been working in the Prof. Dr Mazhar OSMAN Psychiatry, Neurology and Neurosurgery Education and Research Hospital, have middle level of job satisfaction.

FARMAKOLOJİ ANABİLİM DALI		
Kayseri İl Merkezinde Yazılan ve Antibiyotik İçeren Reçetelerin Değerlendirilmesi		
The Evaluation of Prescriptions That Includes Antibiotic and Written in City of Kayseri		
Halil İbrahim ÖZTÜRK	Yüksek Lisans Tezi	64 sayfa
Danışman: Doç. Dr. Hasan Basri ULUSOY		

Keywords: Worker, job satisfaction, health care institution.

Antibiyotikler bakteriler ve çeşitli mikroorganizmaların gelişmesini önleyen veya onları öldüren maddelerdir. Antibiyotikler hem ülkemizde hem de yurtdışında oldukça sık kullanılmaktadır. Ülkemizde de en sık kullanılan ilaç grubudur. Bununla birlikte akılcı olmayan antibiyotik kullanımlarına oldukça sık rastlanmaktadır. Akılcı olmayan antibiyotik kullanımı mikroorganizmaların direnç kazanmasına ve hastalarda çeşitli istenmeyen etkilerin oluşmasına neden olmaktadır. Sunulan bu çalışmada Kayseri il merkezinde hekimlerin antibiyotik reçeteleme özellikleri araştırılmıştır. Bu çalışma eczanelerdeki reçeteler incelenerek ve reçete edilen ilaçlar kaydedilerek gerçekleştirilmiştir. Çalışmada dikkat çeken bulgular şu şekilde sıralanabilir: 1)İncelenen tüm reçetelerin %42'sinde antibiyotiğe rastlanmıştır. Akut bronşit, akut tonsillit ve akut farenjit dahil olmak üzere bütün enfeksiyonlarda antibiyotik kullanım oranı %100'e yakındır. 2)Akut bakteriyel akut tonsillit ve akut farenjit tedavisinde ilk seçenek olan dar spektrumlu penisilinler yerine ko-amoksilav, sefalosporinler ve makrolidler reçete edilmektedir. 3)Akut sinüzit tedavisinde ilk seçenek olan amoksisilin yerine sefalosporinler, ko-amoksilav, kinolonlar reçete edilmektedir. Uzman hekim reçetelerinin % 55'inin kinolon içermesi ve bunların çoğunun başta moksifloksasin olmak üzere yeni kuşak kinolonlar olması dikkat çekicidir. Yine akut otitis mediada ilk seçenek olan amoksisilin yerine sefalosporinler ön plana çıkmaktadır. Aynı şekilde pnomonide ilk seçenek amoksisilin yerine sefalosporinler ve başta yeni kuşaklar olmak üzere kinolonlar tercih edilmektedir. 4) Basit sistit tedavisinde en fazla, son yıllarda direnç oranları yükselen, kinolonlar reçete edilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre Kayseri'de antibiyotik kullanımının akılcı olmayan bir şekilde yapıldığı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Antibiyotik, akılcı ilaç kullanımı, reçete.

Antibiotics are drugs that prevent multiplication of bacteria and various micro-organisms or drugs that kill them. Antibiotics are used frequently both in our country and abroad. In our country, antibiotics are the most commonly used drug group. However, the irrational uses of antibiotics are very common. Irrational use of antibiotics can cause microorganisms to gain resistance and cause several adverse effects in patients. This study investigated the antibiotic prescribing properties of physicians in the city of Kayseri. Prescriptions in several pharmacies were examined and prescribed medications were recorded. Striking findings in this study are the following: 1)Antibiotic prescriptions were found in 42% of all prescriptions.Including bronchitis, tonsillitis and pharyngitis, antibiotic use rate were almost 100% in all indications. 2) Co-amoxiclav, cephalosporins and macrolides were prescribed mostly instead of narrow-spectrum penicillins which are first choice antibiotics, in the treatment of acute bacterial tonsillitis and pharyngitis. 3) In the treatment of acute sinusitis, cephalosporins, co-amoxiclav, quinolones are prescribed mostly instead of amoxicillin. 55% prescriptions written by specialist physicians contained quinolones in this indication, and most of these were new-generation quinolones including moxifloxacin. And, in acute otitis media cephalosporins were prescribed mostly instead of first choice antibiotic amoxicillin. In pneumonia, cephalosporins and quinolones including new generations were preferred mostly instead of first choice antibiotic amoxicillin. 4) In the treatment of cystitis, quinolones to which bacteria have high resistance rates in recent years were prescribed mostly. According to these results, Antibiotic use is irrational in Kayseri.

Keywords: Antibiotic, rational drug use, prescription.

yönteminin ookistlerin görülme sıklığını arttırdığı, Kinyoun's asit-fast boyama yönteminin de spesifik tanı amacıyla kullanılmasının gerekli olduğu sonucuna varılmıştır.

PARAZİTOLOJİ ANABİLİM DALI		
İshalli Hastalarda Intestinal Coccidian Parazitlerin Kopro-Parazitolojik Yöntemlerle Araştırılması		
Investigation of Intestinal Coccidian Parasites in Diarrhaetic Patients with Copro-Parasitologic Methods		
Hanife TEMEL	Yüksek Lisans Tezi	68 sayfa

Genellikle intestinal parazit olan coccidia türleri bütün omurgalı ve omurgasız hayvanları enfekte ederler. Tüm üyeleri insan ve hayvanlarda parazit olarak yaşayan coccidia grubunun tür sayısının çok olması, sağlık ve ekonomik bakımdan önemli olmaları nedeniyle bilim adamlarının bu konuya ilgi duymasına neden olmuştur.

Bu çalışmanın amacı; fiksatifli boyama yöntemleri kullanılmadan sadece nativ-lugol yöntemi ile incelenen dışkı numunelerinde gözden kaçabilen veya başka yapılarla karıştırılabilen intestinal coccidian parazitlerin doğru tanısını sağlamak ve saptanma oranını arttırmaktır.

Bu çalışmada; Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Parazitoloji Anabilim Dalı koproloji laboratuvarına dışkıda parazit bakışı için başvuran 350 ishali hastanın dışkı numuneleri kullanılmıştır. Alınan örneklerden hazırlanan preparatlardan bir tanesi direkt inceleme yöntemlerinden nativ-lugol yöntemiyle, diğeri ise boyama yöntemlerinden Kinyoun's asit-fast yöntemiyle incelenmiştir. Ayrıca örnekler formol-etil asetat çöktürme yöntemi uygulanarak; bir kısmı nativ-lugol yöntemiyle, bir kısmı ise Kinyoun's asit-fast boyama yöntemiyle incelenmiştir. Direkt nativ-lugol ve sedimantasyon sonrası nativ-lugol yöntemiyle hazırlanan preparatların 2'sinde (%0,57) *Cyclospora* spp.'ye ait ookistler görülmüştür. Direkt Kinyoun's asit-fast boyama yöntemiyle boyanan preparatların 2'sinde (%0,57) *Cyclospora* spp., 1'inde ise *Cryptosporidium* spp. olmak üzere toplam 3 hastada coccidian ookist görülürken (%0,86), sedimantasyon sonrası Kinyoun's asit-fast boyama yöntemiyle boyanan preparatların 2'sinde *Cyclospora* spp., 2'sinde *Cryptosporidium* spp. görülmüştür. Hiçbir tanı yöntemiyle *Isospora* spp.'ye rastlanmamıştır.

Sedimantasyon öncesi ile sedimantasyon sonrası nativ-lugol ve Kinyoun's asit-fast yöntemleri arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Bununla birlikte formol etil-asetat çoklaştırma

Anahtar kelimeler: Intestinal coccidian parazitler, kopro-parazitolojik yöntemler, diyare

Coccidian species that are generally intestinal parasites can infect all types of vertebrate and invertebrate animals. There are number of coccidian species living in the human and animals. Therefore scientists became interested in coccidia species due to health and economical important.

Because coccidia overlooked using the only native-lugol method without fixed stained method the aim of this study was to ensure the correct diagnosis and increase the rate of detection of intestinal coccidia parasites.

In this study, 350 stool samples with diarrhea which is obtained from patients admitted to Erciyes University Faculty of Medicine, Department of Parasitology laboratory of coprology were used.

Samples were investigated with two different methods: one sample was investigated with native-lugol method and the other one was investigated with Kinyoun's acid-fast method. In addition, all samples were concentrated with formol-ethyl acetate concentration method, after then sediment was investigated with either native-lugol or Kinyoun's acid-fast method. Total of 2 (0,57%) oocysts of *Cyclospora* spp. were detected before and after sedimentation using native-lugol method.

Total of 3 coccidian oocyst were detected (0, 86%) in all samples; *Cyclospora* spp., was seen in two (0,57%) preparations and *Cryptosporidium* spp. was detected in one preparations using direct Kinyoun's acid-fast stained method. However, 2 *Cyclospora* spp and also 2 *Cryptosporidium* spp were detected after sedimentation using Kinyoun's acid-fast method. There is no *Isospora* spp was detected with any of technique.

Native-lugol and Kinyoun's acid-fast techniques was found to be statistically different after and before sedimentation ($p<0,05$). In addition, it has been seen that formol-ethyl acetate method was increased the

detection frequency of oocyst and it is better to use Kinyoun's acid-fast technique for the specific diagnosis.

Keywords: Intestinal coccidian parasites, copro-parasitologic methods, diarrhoea.

gözlemlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Kraniyospinal ışınlama teknikleri, TLD ve rando fantom.

RADYASYON ONKOLOJİSİ ANABİLİM DALI		
Kraniyospinal Işınlamalarda Rando Fantom Kullanılarak Farklı Tedavi Yöntemlerinde Termoluminesans Dozimetri Tekniği Yardımı ile Doz Tayini		
Determining of Dose with Thermoluminescent Dosimeter in Different Treatment Modalities Using Rando Phantom in Craniospinal Irradiation		
Hasan Uğur SARI	Yüksek Lisans Tezi	65 sayfa
Danışman: Doç. Dr. Serdar SOYUER		

Beyin omurilik sıvısı yoluyla metastaz yapabilen bazı merkezi sinir sistemi tümörlerinde, tüm beynin ve medulla spinalisin ışınlanması gerekir. Uygulanan tedavi alanlarının birleşim bölgelerinde oluşabilecek heterojen doz noktalarını ortadan kaldırmak için değişik modellerde kraniyospinal ışınlama teknikleri kullanılır. Bu çalışmada; kraniyospinal ışınlamalarda farklı tekniklerde alınan dozların rando fantom üzerinde TLD (termoluminesans dozimetre) ile karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Çalışmada uyguladığımız her bir tekniğin tedavi alanları, insan dokusuna eşdeğer rando fantom üzerinde simülatör cihazında belirlenmiştir. Kalibre ettiğimiz TLD kristallerini rando fantom içinde hedef volüme yakın bölgelere ölçüme hazır bir şekilde entegre edilmiştir. Lineer akseleratör cihazında 6MV foton enerjisinde, tüm tedavi volümüne günlük 180cGy'den dozlar uygulandı. Işınlama işlemi, her bir tedavi volümü için üçer kez tekrarlandı.

Tedavi volümüne yakın yerlerde okunan değerlerin ortalaması alınarak TLD kristallerinin bulunduğu bölgelerdeki net dozlar elde edildi. Elde edilen dozlardan ve bulunduğu derinliğin %DD (yüzde derin doz) değerlerinden yararlanılarak cilt dozlarına ve medulla spinalisteki dozlara ulaşıldı.

Sonuçta; uygulanan tekniklerden Asimetrik Kolimasyon Tekniği birinci gap bölgesinde, Diverjans Uyum Tekniği ve Hareketli Saha Tekniği ise ikinci gap bölgesinde heterojen doz noktalarını minimum seviyelerde tuttuğu

Whole brain and spinal cord irradiation is necessary in some of the central nervous system tumors which can metastasize through cerebrospinal fluid. Different craniospinal irradiation techniques are used to eliminate the heterogenous dose points that may occur at regions of the junction in the treatment areas.

In this study, it was aimed to compare the doses taken by different techniques of craniospinal irradiation, with TLD on randophantom. For each applied techniques, treated areas are determined by simulator device on human tissue equivalent randophantom. Calibrated TLD crystals, ready to measure, were integrated into the regions close to the target volume in randophantom 180 cGy was performed to all treatment volumes daily by 6 MV photon linear accelerator. Irradiation was repeated tree times for each treatment volumes.

Clear doses at regions which TLD crystals were present, was obtained by taken the average values that was read close to the treatment values.

As a result; it is observed that heterogeneous dose points holding in the minimum levels in first gap junction with Asymmetric Collimation Technique and in second gap junction with Divergence Adaptation and Moving Area Techniques.

Keywords: Craniospinal irradiation techniques,

thermoluminescent dosimeter, randophantom.

annelerin maternal bağlanma puan ortancası ve özgüven düzeyleri daha yüksektir. Eğitim sonrası müdahale grubundaki annelerin hem MBÖ puan ortanca değeri (102.0) hem de PGÖ puan ortalaması (54.8) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde artmıştır ($p<0.001$). Verilen eğitimin her alt grupta etkili olduğu tespit edilmiştir. Kontrol grubundaki annelerin ise MBÖ ve PGÖ puanlarında eğitim öncesine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Sonuç olarak, primipar annelerin, doğum sonrasında sağlık personeli tarafından bebek bakımı konusunda eğitilmelerinin onların özgüvenlerini ve bebeklerine bağlanmalarını da arttırdığı tespit edilmiştir. Bu annelerin broşür, kitapçık vb. eğitim

HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI		
Primipar Annelere Verilen Planlı Bebek Bakımı Eğitiminin Maternal Bağlanma ve Özgüven Düzeylerine Etkisi		
The Effect of Planned Baby-Care Given to Primiparous Mothers on Maternal Attachment and Self-Confidence Levels		
İlgün Özen ÇINAR	Doktora Tezi	84 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Ahmet ÖZTÜRK		

Annelerin özellikle ilk doğumdan sonra, postpartum bakım ve bebek bakımı konusunda bilgi ve desteğe gereksinimleri olmaktadır. Ebeveynlik rolüne ve bebeğin bakımına uyum sağlama sürecinde annenin bebek bakımında özgüveninin ve maternal sevgiyle bağlanma durumunun en üst seviyede olması, bebeğin de fiziksel ve psikolojik gelişimini olumlu etkileyecektir. Bu çalışmada, bebek bakımına ilişkin verilen planlı eğitimin, primipar annelerdeki maternal bağlanma ve özgüven düzeylerine etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma Denizli İl Merkezinde Haziran 2009 - Ocak 2010 tarihleri arasında yürütülmüş olan bir müdahale araştırmasıdır. Bu tarihler arasında 30-59 günlük bebeği olan müdahale grubunda 40, kontrol grubunda 41 olmak üzere toplam 81 primipar anneye tanımlayıcı anket, Maternal Bağlanma Ölçeği (MBÖ) ve Pharis Özgüven Ölçeği (PGÖ) uygulanmıştır. Müdahale grubuna ev ortamında birebir planlı bebek bakımı eğitimi yapılmış ve bir eğitim kitapçığı verilmiştir. İlk görüşmelerden 8 hafta sonra, her 2 gruba ulaşılarak ölçekler tekrar uygulanmıştır. Verilerin SPSS 13.0 paket programı kullanılarak değerlendirilmiş; istatistiksel analizlerde Ki-kare, Mann-Whitney U testi, t testi, Wilcoxon testi, varyans analizi ve Kruskal Wallis Varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma grubunun MBÖ puan ortanca değeri 98.0 (müdahale grubu 98.5, kontrol grubu 97.0), PGÖ puan ortalaması ise 46.9 (müdahale grubu 44.0, kontrol grubu 49.8) olarak bulunmuştur. Öğrenim düzeyi yüksek olan

materyalleri de kullanılarak eğitilmeleri ve desteklenmeleri sağlanmalıdır.

Anahtar kelimeler: Primipar anne, bebek bakımı, özgüven, maternal bağlanma, anne bebek etkileşimi, annelik rolü.

Mothers require information and support about postpartum care and baby care especially after first birth. In the process of adaptation to parenthood role and baby care, mother's high level of self-confidence and status of maternal attachment will influence infant's physical and psychological development positively. In this study, it was aimed to determine the effect of planned training on mother's maternal attachment and self-confidence level. The study is an intervention study carried out between June 2009 and January 2010 in provincial center of Denizli. In these dates, 40 mothers in intervention group and 41 mothers in control group, 81 primiparous mothers in total, who have baby 30-59 days were applied descriptive survey, Maternal Attachment Inventory (MAI) and Pharis Confidence Scale (PCS). Planned baby care training and a training booklet were given to intervention group in the house. After 8 weeks following the initial interviews scales were applied again on both groups. Data were evaluated by using SPSS 13.0 package program; Chi-square, Mann-Whitney U test, t-test, Wilcoxon test, variance analysis and Kruskal Wallis analysis were used in the statistical analyses. MAI median value of research group was found 98.0 (intervention group 98.5, control group 97.0), PCS point average was 46.9 (intervention group 44.0, control group

49.8). Median of maternal attachment and levels self-confidence of mothers whose education level is high was higher, After training, both MAI median point value (102.0) and PCS point averages (54.8) of mothers in intervention group have increased meaningfully($p<0.001$). It was determined that training was effective in both groups. There has not been any meaningful difference in MAI and PCS scores of mothers in control group before and after the training. As a result, it was determined that training of primiparous mothers by medical staff in the sense of baby-care after birth increases their confidence and attachment to baby. Training these mothers should be carried and supported by using training materials such as brochure, booklet etc.

Keywords: Primiparous mother, baby care, self-confidence, maternal attachment, mother-infant interaction, role of maternity.

olmuştur. Propifenazonun güvenliliği henüz tam aydınlatılmadığı için bu kombinasyonun tercihi çok akılcı değildir. Çalışmamızdaki reçetelerin % 2'sinde birden fazla analjezik-antipiretik ilaca rastlanmıştır. Bu kombinasyonların %24'ünün iki farklı NSAİ ilacın kombinasyonu şeklinde olduğu görülmüştür. Sonuç olarak Kayseri'de analjezik-antipiretik ilaçların akılcı olarak kullanılmadıkları söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Analjezik-antipiretik ilaçlar, akılcı ilaç kullanımı, reçete.

FARMAKOLOJİ ANABİLİM DALI		
Kayseri İl Merkezinde Erişkin Hastalara Polikliniklerde Yazılan ve Analjezik, Antipiretik İlaç İçeren Reçetelerin Değerlendirilmesi		
The Evaluation of Analgesic-Antipyretic Drug Prescriptions Written For Adult Patients in Polyclinics in the City of Kayseri		
Kalpten SİLİSTRELİ	Yüksek Lisans Tezi	52 sayfa
Danışman: Doç. Dr. Hasan Basri ULUSOY		

Analjezik-antipiretik ilaçlar ağrı kesici ve ateş düşürücü etkileri olan ilaçlardır. Hem ülkemizde hem de yurt dışında sık kullanılan ilaçlardır. Bununla birlikte akılcı olmayan analjezik-antipiretik ilaç kullanımlarına oldukça sık rastlanmaktadır. Sunulan bu çalışmada Kayseri il merkezinde hekimlerin analjezik-antipiretik ilaç reçeteleme özellikleri araştırılmıştır. Çalışma çeşitli eczanelerdeki reçeteler incelenerek ve reçete edilen ilaçlar kaydedilerek gerçekleştirilmiştir. İncelenen reçetelerin % 57 sinde analjezik-antipiretik ilaç vardır. Bunların çoğunluğunu (%55) non steroidal antiinflatuvar ilaçlar (steroid olmayan antiinflatuvar ilaçlar) oluşturmaktadır. Bu ilaçların arasında yan etkileri nisbeten az olan ilaçlardan olan diklofenak daha çok reçete edilmiştir. Bu ilaçlar ile ülser ve mide kanaması gibi gastrointestinal sistem yan etkiler sık görülmektedir. Çalışmamızda incelenen reçetelerde gastrointestinal koruyucu tedavilere çok az oranda rastlanılmıştır. Yan etkileri daha az olan parasetamol ise % 42 oranında reçete edilmiştir. Reçete edilen analjezik-antipiretik ilaçların % 4'ü parasetamolün propifenazon ile kombine preparatı

Analgesic-antipyretic drugs are drugs with analgesic and antipyretic effects. These drugs are used frequently in our country and abroad. However, the irrational use of analgesic-antipyretic drugs is quite common. In this study, the analgesic-antipyretic drug prescribing properties of physicians in the city of Kayseri were investigated. In this study, the prescriptions in various pharmacies were examined and prescribed drugs were recorded. Analgesic-antipyretic drugs were prescribed in 57 % of all prescriptions. The majority of them (% 55) were non-steroidal anti-inflammatory drugs. Among these drugs, diclofenac which has relatively less side effects was prescribed most. Gastrointestinal side effects such as stomach bleeding and ulcers are common with these drugs. Prescriptions which have gastrointestinal protective therapy were less among all prescriptions. Paracetamol which has least side effects among analgesic-antipyretic drugs was prescribed in 42 % of all

prescriptions. Paracetamol and propifenazon combination was prescribed in 4 % of all prescriptions. Because the safety of propifenazon is not clear, preference of this combination is not rational. In this study, in 2 % of all prescriptions, there were combination of at least two analgesic-antipyretic drugs. 24 % of these combinations were combinations of two different NSAIDs. According to these results analgesic-antipyretic drug use seems to be irrational in Kayseri.

Keywords: Analgesic-antipyretic drugs, rational drug use, prescription.

geçirme oranı % 18,9'dur. Bu oran kadınlarda % 8,1 bulunurken, erkeklerde % 21,2'dir. En çok iş kazasına makine, metal ve ahşap teknolojileri alanında çalışanlarda rastlanırken, kuyumculuk alanında çalışanlarda ise iş kazasına hiç rastlanmamıştır. İş kazası nedenlerinde ilk üç sırada makinelerin neden olduğu kazalar, düşmeler ve kesikler yer almaktadır. İş kazası geçirenlerin % 84,0'ü herhangi bir sağlık kurumuna başvururken, sağlık kurumlarına başvuranlarında % 59,1'i devlet hastanelerine başvurmuşlar ve % 11,6'sı da 10 gün ve üzerinde istirahat almışlardır.

Sonuç olarak, fiziksel ve mental gelişmenin en hızlı olduğu dönemlerde iş hayatına atılan bu çocukların en önemli sorunlarından birisi de iş ve genel kazalardır. Bu önemli dönemi bedensel ve ruhsal yönden sağlıklı geçirmeleri hem kendileri hem de toplumumuz açısından çok önemlidir.

Anahtar kelimeler: İş kazaları, kazalar, çıkar.

HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI		
Ayşe Baldöktü Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencilerinde İş ve Genel Kaza Sıklığı, Etkileyen Etmenler		
Factors Affecting the Frequency of General and Work Accidents in the Students at Ayşe Baldöktü Occupational Training Center		
Mehmet DOĞAN	Yüksek Lisans Tezi	64 sayfa
Danışman: Doç. Dr. İskender GÜN		

Bu araştırma, 2010-2011 eğitim öğretim döneminde Kayseri Ayşe Baldöktü Çıraklık Eğitim Merkezinde öğrenim gören öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerinin ortaya konması, çalışma koşullarının belirlenmesi, iş ve genel kaza geçirme sıklığının saptanması ve bunları etkileyen etmenleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmada örneklem seçilmemiş olup, öğrencilerin tamamına ulaşılmak istenmiş, fakat araştırma grubundaki 1746 öğrenciden, 1518'i (% 86,9) değerlendirilmeye alınabilmiştir.

Araştırmaya katılanların % 82,2'si erkek, yaş ortalaması $17,9 \pm 3,1$ 'dir. Çalışmaya başlama yaşı ortalaması $14,9 \pm 1,9$ ve günlük ortalama çalışma süresi $11,1 \pm 1,8$ saattir. Araştırmaya katılan öğrencilerde iş kazası

This study was carried out during the 2010-2011 academic year at the Ayşe Baldöktü Apprenticeship Training Center in order to reveal the socio-demographic characteristics of the students, to determine their working conditions, to ascertain the frequency of general and work accidents as well as to establish the reasons causing them.

Sampling was not conducted in the study so as to include all the students in the study; however, only 1518 (86,9%) students out of 1746 were assessed.

82,2% of participants are male with $17,9 \pm 3,1$ mean age. The mean age for starting to work is $14,9 \pm 1,9$, and the mean daily working hours is $11,1 \pm 1,8$ hours. The

percentage of falling victim to work accidents in the students participated in the study is 18,9%. This rate is 8,1% for females while 21,2% for males. While most work accidents occur to people working in the fields of machinery, metal and wood technologies, people working in the field of jewellery did not experience any work accidents. Top three reasons for work accidents are related to accidents caused by machines, by falling and due to cuts. 84,0% of people involved in accidents applied to medical facilities, 59,1% of which applied to state hospitals and 11,6% of them received 10-day or more sick leave.

As a result, general and work accidents are one of the most important problems for these students who start their career while their physical and mental developments are in full swing. The fact that they are both physically and spiritual healthy in this period are important for themselves as well as for the community.

Keywords: Work accidents, accidents, apprentice.

tamir edilememiş, tek veya çift DNA zincirlerinde kırılmalar oluşmuş ise kırılan farklı molekül ağırlıklarına ve farklı elektrik yüküne sahip kırılmış DNA molekülleri elektroforetik ortamda farklı hızlarda göç ederler. Deney gruplarındaki yeni doğan farelerin derisindeki DNA hasar düzeyini gösteren çeşitli comet parametreleri (head length, tail length, head intensity, tail intensity, tail moment, tail migration) kontrol grubu ile karşılaştırılarak incelendi. Verilerin analizi SPSS 15.0 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programı ile yapıldı. Verilerin dağılımının normallik sınaması shapiro-wilk testi ile yapıldı. Bağımsız ikili grupların karşılaştırılmasında Mann Whitney-U testi kullanıldı. Önem seviyesi olarak $p=0,05$ anlamlı kabul edildi. Yapılan istatistiksel değerlendirmeler sonucunda, infrared ısıtıcıdan kaynaklanan elektromanyetik radyasyona 5 gün maruz bırakılan yeni doğan farelerin, herhangi bir işleme maruz bırakılmayan normal yaşam koşullarında yaşayan farelere göre anlamlı bir fark olduğunu gösterilmiştir. Aynı şekilde, infrared ısıtıcıdan kaynaklanan elektromanyetik radyasyona 10 gün maruz bırakılan fareler ile normal yaşam koşullarında 10 gün yaşayan farelere göre hücrelerdeki kuyruk oluşumunun oldukça fazla olduğu gözlenmiştir ve istatistiksel değerlendirmeler anlamlı bulunmuştur. Uzun süreli radyasyonda; deney 1 grubu ile deney 2 grubu karşılaştırıldığında, hücrelerin kuyruk uzunluğunun ışınlama süresine bağlı olarak değişiklik gösterdiği, dolayısıyla DNA parçalanmasının yüksek değerlere ulaştığı anlamlı olarak tespit edildi.

Anahtar kelimeler: Elektromanyetik radyasyon (EMR), DNA hasarı, comet analizi, yeni doğan fare, deri

Although technological developments facilitate human life, the side

BİYOFİZİK ANABİLİM DALI		
Elektromanyetik Radyasyonun Yeni Doğan Fare Derisindeki Etkilerinin Comet Assay ile Araştırılması		
Investigation of the Effects of Electromagnetic Radiation on Newborn Mouse Skin with the Method of Comet Assay		
Neslihan SORGUCU	Yüksek Lisans Tezi	47 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Yusuf CANER		

Gelişen teknoloji insan hayatını kolaylaştırırken ortaya çıkan yan ürünler ise insan sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Akım taşıyan her kablo elektromanyetik radyasyon (EMR) yayar. Dolayısıyla hayatımızı kolaylaştıran her teknolojik alet de bir elektromanyetik radyasyon kaynağıdır. Biz çalışmamızda infrared ısıtıcıdan kaynaklanan elektromanyetik radyasyonun yeni doğan fare derisinde DNA hasarı yapıp yapmadığını Comet yöntemiyle tespit etmeye çalıştık. "Comet Assay" basit, hızlı, duyarlı olması, farklı hücre tipleri ve DNA hasar çeşitleri için uygulanabilirliği, radyoaktif işaretleme gerektirmemesi nedeniyle DNA hasar ölçümünde sıklıkla tercih edilen bir yöntemdir. Genel olarak, canlı dokulardan izole edilen çekirdek içindeki DNA, ince bir agaroz jel içine fikse edilir ve elektroforetik ortamda yürütülür. Eğer çeşitli genotoksik ajanlarla hasarlanan DNA'lar tamir mekanizmaları ile

effects of technologies affect the health of people adversely. Each current-carrying wire emits electromagnetic radiation (EM). Therefore, all technological tools which facilitate our life are a source of electromagnetic radiation. In this study, we have tried to identify, whether the electromagnetic radiation generated by infrared heaters make DNA damage in the skin of newborn mouse and comet method is used as a working method. "Comet Assay" is often preferred method for the measurement of DNA damage because of its simplicity, rate, sensitivity, applicable to the types of DNA damage and the most important feature of this method is that, there is no need to radioactive marking. In general, DNA which is isolated from live tissues in the core is fixed into a thin agarose gel and it is carried out in electrophoresis. If DNA's which are damaged by various genotoxic agents is not repaired by repair mechanisms, single or double breaks occurred in DNA chains, broken DNA molecules which have different molecule weights and

electric charge migrate in different speeds in the electrophoresis. Various comet parameters which show DNA damage in the skin of newborn mouse in experimental groups is compared with control groups. The analyses of datum have been performed by using SPSS 15.0 package program (Statistical Package for the Social Sciences). Shapiro-Wilk test was used for testing the normality of data distribution. Mann Whitney U test was used to compare two independent groups. Significance level $p=0.05$ was considered. As a result of the statistical evaluations, a significant difference is shown between the newborn mice which exposed to electromagnetic radiation for 5 days and mice lived a normal life conditions which unexposed to any process. Similarly, the formation of the tail of the mice lived a normal life conditions which unexposed to any process. Similarly, the formation of the tail of the mice which exposed to electromagnetic radiation from the infrared heater for 10 days was observed rather than mice living in normal life conditions and statistical assessments were observed significantly. In the long-term radiation, in the comparison of the experimental group 1 and experimental group 2, tail length of cells shows change depending on the duration of radiation, therefore, DNA fragmentation reaches the high values statistically.anlamli bulunmuştur. Uzun süreli radyasyonda; deney 1 grubu ile deney 2 grubu karşılaştırıldığında, hücrelerin kuyruk uzunluğunun ışınlama süresine bağlı olarak değişiklik gösterdiği, dolayısıyla DNA parçalanmasının yüksek değerlere ulaştığı anlamli olarak tespit edildi.

Keywords: Electromagnetic radiation, DNA damage, comet assay, neonate mouse, skin

enfeksiyon düşünülen 50 hastadan alınan sürüntü örnekleri çalışmaya dahil edildi. Sürüntü örneklerinden C. trachomatis antijeni DFA (PathoDx, Remel, Amerika) yöntemiyle araştırıldı. C. trachomatis izolasyonunda McCoy hücre kültürü kullanıldı. Hücre kültüründe C. trachomatis'in üreyip üremediği DFA (PathoDx, Remel, Amerika) ve iyot boyama yöntemleri ile doğrulandı. Bütün örneklerden C. trachomatis-DNA belirlenmesi için PCR yöntemi (Sacace, İtalya) uygulandı. Hücre kültürü "altın standart" kabul edilip DFA ve PCR yöntemlerinin duyarlılık ve özgüllükleri hesaplandı. Çalışmaya alınan 50 sürüntü örneğinin 4'ünde (%8) DFA ile C. trachomatis antijeni pozitif bulundu. McCoy hücre kültürüne ekimi yapılan 50 sürüntü örneğinin 1'inde (%2) DFA ve iyot boyama yöntemleriyle üreme olduğu gösterildi. 50 sürüntü örneğinin 1'inde (%2) C. trachomatis-DNA pozitif bulundu. Hücre kültüründe üreme görülen örnekte PCR ve DFA yöntemleriyle de C. trachomatis pozitif bulundu. Sadece DFA yöntemi ile pozitif bulunan 3 sürüntü örneğindeki pozitiflik yalancı pozitiflik olarak yorumlandı. DFA yöntemin duyarlılığı %100, özgüllüğü %94, PCR yönteminin duyarlılığı ve özgüllüğü %100 olarak bulundu. DFA yöntemi ve PCR yöntemi hücre kültürü yöntemine kıyasla çabuk sonuç veren, hızlı tanı metodlarıdır. DFA yönteminde yalancı pozitiflikler görülebileceği için, sürüntü örneklerinde C. trachomatis daha duyarlı bir metod olan PCR ile araştırılabilir.

Anahtar kelimeler: C. trachomatis, DFA, PCR, hücre kültürü.

MİKROBİYOLOJİ ANABİLİM DALI		
Klinik Örneklerde Çeşitli Yöntemlerle Chlamydia Trachomatis Araştırılması		
The Investigation of Chlamydia Trachomatis in Clinical Samples with Various Methods		
Osman ÖZÜBERK	Yüksek Lisans Tezi	52 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Selma GÖKAHMETOĞLU		

Chlamydia trachomatis, tüm dünyada en yaygın seksüel geçişli bakteriyel enfeksiyon ajanı olarak bilinir. Bu mikroorganizma zorunlu hücre içi parazittir. C.trachomatis, trahom gibi göz enfeksiyonlarına, yenidoğanlarda pnömonilere, genitoüriner sistem (GÜS) enfeksiyonlarına ve Lenfo Granüloma Venorum (LGV) suşları tarafından oluşturulan ve özellikle genital bölgedeki lenf düğümlerinde patoloji oluşturan LGV'a neden olmaktadır. Bu nedenle C. trachomatis enfeksiyonlarının hızlı ve güvenilir laboratuvar tanısı erken tedavi açısından önemlidir. Bu çalışmada klinik örneklerde Direk Floresan Antikor (DFA), Polimeraz Zincir Reaksiyonu (PCR) ve hücre kültürü yöntemleri ile C. trachomatis'in araştırılması amaçlandı. Şubat 2010-Mart 2010 tarihleri arasında, Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Araştırma ve Uygulama Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum poliklinikleri ile Üroloji polikliniklerine genital akıntı ön tanısıyla başvuran ve genital

Chlamydia trachomatis is known as the most common bacterial infection agent that passes with sexual transition. This microorganism is an obligatory intracellular parasite. C. trachomatis causes eye infections such as trachoma, pneumonias in new born babies, genito urinary system infections (GUS) and LGV (Lymphoid Granule Venorum) that is constituted by LGV strains causes pathology in the lymph nodes in the genital region. For this reason; the fast and reliable laboratory diagnosis of C. trachomatis infections is important in terms of early treatment. In this study, it has been aimed to investigate the C. trachomatis by using Direct Fluorescent Antichor (DFA), polymerase chain reaction (PCR) and cell culture methods.

The swab samples that have been taken from 50 patients, who have applied to Erciyes University Gevher Nesibe Investigation and Application Hospital Obstetric and Gynecology Polyclinics and Urology Polyclinics with genital flow pre-diagnosis between February 2010 and March 2010

dates, have been included in this study. *C. trachomatis* antigens were investigated by DFA (PathoDx, Remel, USA) method. McCoy cell culture was used for isolation of *C. trachomatis* in there swab samples. Growing of *C. trachomatis* in the cell culture was confirmed by DFA (PathoDx, Remel, USA) and Iodine method. *C. trachomatis* DNA was investigated by PCR (Sacace, Italy) in the samples. Specificity and sensitivity of PCR and DFA methods were calculated considering cell culture as the gold standart. *C. trachomatis* antigen was found positive by DFA in 4 (8%) of 50 swab samples that has been included in the study. *C. trachomatis* isolation in McCoy cell culture was shown by DFA and Iodine method in 1 (2%) of 50 samples. *C. trachomatis* DNA was found positive in 1 (2%) sample of 50 samples. *C. trachomatis* DNA was found positive by PCR and DFA methods in the samples that *C. trachomatis* was included in the cell culture. *C. trachomatis* was found positive only by DFA method in 3 samples and this positivity was considered as false positivity of DFA method. The sensitivity and specificity were found as %100 and %94 respectively for DFA and %100, %100 respectively for PCR. DFA and PCR methods are rapid diagnosis methods that result more quickly than cell culture methods. As false positive results can be obtained by DFA in swab samples, *C. trachomatis* can be investigated in these samples by PCR that is more sensitive than DFA.

örnekleri alınmış ve deneklerin serum örnekleriyle birlikte saklanmıştır.

KP hastalarının dahil olduğu çalışma gruplarında tüm klinik periodontal ölçümler S ve RA gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunurken ($p<0.001$); KP ve RA-KP grupları arasında fark bulunmamıştır ($p>0.05$). KP ve RA-KP grubu DOS TOS değerleri RA grubundaki değerlerden daha yüksekti ($p<0.05$). RA ve RA-KP arasında DOS TAS değerleri açısından anlamlı fark bulunmazken ($p>0.05$); DOS OSİ değerleri RA-KP grubunda RA grubuna göre daha yüksekti ($p<0.05$). Serum TOS ve OSİ değerleri açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmezken ($p>0.05$); serum TAS değerleri RA grubunda RA-KP grubuna göre anlamlı derecede daha yüksekti ($p<0.001$).

Lokal OSİ değerleri KP'li hastaların olduğu gruplarda yüksek bulunurken; sistemik OSİ değerleri ise gruplar arasında anlamlı fark göstermemiştir. RA mevcudiyeti KP'li hastalarda lokal ve sistemik OSİ değerlerini etkilemiyor görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Kronik periodontitis; romatoid artrit; antioksidan seviye; oksidan seviye; oksidatif stres indeksi.

PERİODONTOLOJİ ANABİLİM DALI		
Kronik Periodontitis ve Romatoid Artritin Serum ve Dişeti Oluğu Sıvısı Total Antioksidan / Oksidan Seviye ve Oksidatif Stres İndeksi Üzerine Etkileri		
The Effects of Chronic Periodontitis and Rheumatoid Arthritis on Serum and Gingival Crevicular Fluid Total Antioxidant / Oxidant Status and Oxidative Stress Index		
Çağrı ESEN	Doktora Tezi	73 sayfa
Danışman: Doç.Dr.Banu Arzu ALKAN		

Keywords: *C. trachomatis*, DFA, PCR, cell culture.

Son çalışmalar periodontal hastalıkların çeşitli sistemik durumlarla ilişkili olduğunu göstermiştir. Kronik periodontitis (KP) ve romatoid artrit (RA) arasında çarpıcı benzerlikler olduğu bilinmektedir. Bu çalışmanın amacı, KP ve RA arasındaki olası ilişkiyi periodontal durum, total antioksidan seviye (TAS), total oksidan seviye (TOS) ve oksidatif stres indeksi (OSİ) yönünden incelemektir.

Çalışmaya her dört grupta 20 denek olmak üzere toplam 80 kişi katılmıştır: RA-KP grubu (romatoid artrit ve kronik periodontitisli hastalar), RA grubu (periodontal sağlıklı, romatoid artritli hastalar), KP grubu (sistemik olarak sağlıklı, kronik periodontitisli hastalar), S grubu (periodontal ve sistemik olarak sağlıklı). Periodontal ölçümleri (cep derinliği, ataşman kaybı, sondalamada kanama, dişeti oluğu sıvısı hacmi) takiben bir kesici, bir premolar ve bir molar dişten dişeti oluğu sıvısı (DOS)

Recent studies have correlated periodontal disease to various systemic conditions. It is well recognized that striking similarities exist between chronic periodontitis (CP) and rheumatoid arthritis (RA). The aim of this study is to investigate the possible relationship between CP and RA in terms of periodontal status, total antioxidant status (TAS), total oxidant status (TOS) and oxidative stress index (OSI).

A total of 80 participants divided into four groups: Group RA-CP (patients with RA and CP), group RA (periodontally healthy RA patients), group CP (systemically healthy CP patients), group H (periodontally and systemically healthy volunteers) were included in the study. Following assessment of periodontal measurements gingival crevicular fluid (GCF)

samples were taken at one incisor, premolar and molar tooth and stored with serum samples.

While all clinical periodontal measurements in groups with CP patients were statistically higher compared with those of H and RA patient groups ($p<0.001$); there were no difference between CP and RA-CP groups ($p>0.05$). GCF TOS values of CP and RA-CP groups were higher than those of RA group ($p<0.05$). No statistically significant difference did exist between RA and RA-CP groups in terms of GCF TAS values ($p>0.05$). GCF OSI values of RA-CP group were higher than those of RA group ($p<0.05$). There were no difference among the groups in terms of serum TOS and OSI values ($p>0.05$). However, serum TAS values of RA group were higher compared to the values of RA-CP group ($p<0.001$). Local OSI values in groups with CP patients were higher, while systemic OSI values showed no difference among the groups. Presence of RA seem not to affect local and systemic OSI values in patients with chronic periodontitis.

Keywords: Chronic periodontitis; rheumatoid arthritis; total antioxidant status; total oxidant status; oxidative stress index.

PERİODONTOLOJİ ANABİLİM DALI		
Üç Farklı Dolgu Materyalinin Fibroblast Ataşmanına Etkisinin İn Vitro Olarak Değerlendirilmesi		
Effect of Three Different Filling Materials on Fibroblast Attachment: in Vitro Evaluation		
Duygu KILIÇ	Doktora Tezi	88 sayfa
Danışman: Yrd. Doç. Dr. Servet KESİM		

Bu in vitro çalışmada, klinikte yaygın olarak kullanılan cam iyonomer simanlar ve rezin kompozitlerin gingival fibroblast ataşmanına etkisi ve bu materyallerin sitotoksik etkileri araştırılmıştır. MTT [3, (4,5-dimethylthiazol-2-yl)-2,5-diphenyltetrazoliumbromide] hücre proliferasyon testi için, üç farklı dolgu materyali (Cam iyonomer siman, Resin modifiye cam iyonomer siman ve Poliasit modifiye rezin kompozit) gingival fibroblast hücreleri ile 1 ve 3 gün süre ile inkübe edilmiştir.

Agar difüzyon testi ile üç dolgu materyalinin sitotoksitesisi incelenmiş ve agar tabakası bariyer olarak kullanılarak dolgu materyallerinden açığa çıkan sızıntı ürünlerinin, indirekt olarak oluşturabilecekleri toksik etkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Fibroblast ataşmanının değerlendirilmesi için ise taramalı elektron mikroskobu (SEM) kullanılmıştır. MTT test sonuçlarına göre, 1. günde Poliasit modifiye rezin kompozit yüzeyinde fibroblast ataşmanının fazla olduğu ancak 3. günde fibroblast ataşmanın azaldığı belirlenmiştir ($p < 0,05$). Üçüncü günde rezin modifiye cam iyonomer siman yüzeyindeki fibroblast ataşmanının diğer dolgu maddelerine göre anlamlı ölçüde düşük olduğu saptanmıştır. Tüm dolgu materyalleri 1. gün ve 3. günde kontrol (cam) grubu (% 100) ile hücre proliferasyon yüzdeleri açısından karşılaştırıldığında farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Agar difüzyon testi sonuçlarına göre rezin modifiye cam iyonomer simanın hafif sitotoksik olduğu belirlense de gruplar arasındaki fark anlamlı değildir ($p > 0,05$).

SEM incelemesinde tüm dolgu materyalleri üzerinde yoğunluk farkı bulunmasına rağmen fibroblast morfolojilerinde belirgin farklılıklar gözlenmemiştir. Yüzey özellikleri nedeni ile pürüzlülüğü az olan kontrol (cam) grubunda daha fazla fibroblast ataşmanı gözlenirken, pürüzlü yüzeyi nedeni ile de rezin modifiye cam iyonomer siman yüzeyinde ise daha az fibroblast ataşmanı gözlenmiştir. Yaptığımız in vitro araştırma sonuçlarına ek olarak kimyasal yüzey analiz teknikleri, element salınımının ölçülmesi ve fiziksel yüzey karakterizasyonu ile mikroyapı ve pörözitenin incelenmesi dolgu materyallerinin biyolojik yanıtının daha iyi anlaşılmasını sağlayabilir.

Anahtar kelimeler: Gingival fibroblast, MTT, SEM, cam iyonomer siman

In this in vitro study, the effects of glass ionomer cement, resin modified glass ionomer cement and polyacid modified resin composite intensively used in clinical practice on gingival fibroblast cells and cytotoxicity of these materials were investigated. For MTT cell proliferation test, three different filling materials' substructures (glass ionomer cement, resin modified glass ionomer cement and polyacid modified resin composite) were incubated with gingival fibroblast cells for 1 and 3 day.

Cytotoxicity of three filling materials were examined using Agar diffusion test and it was aimed to determine the toxic effect of leakage products released from filling materials can be indirectly built. Scanning electron microscope was used to evaluate fibroblast attachment.

In MTT test analysis, fibroblast attachment on poliacid modified resin composite filling material was excessive on day 1 but it decreased on day 3 ($p < 0,05$). Fibroblast attachment on resin modified glass ionomer cement was lower than other filling materials on day 3. When cell proliferation percentages of all filling materials were compared with control group (% 100) on day 1 and 3, it was observed that difference was statistically significant. Despite resin modified glass ionomer cement was determined slightly cytotoxic according to the results of agar diffusion test, difference between the groups was not significant ($p > 0,05$).

Significant difference in morphology of fibroblasts was not observed even though density of fibroblasts on all filling materials was different on the SEM samples. Maximum fibroblast attachment was observed on the glass control group because of the smooth surface. Minimum fibroblast attachment was observed on resin modified glass ionomer cement surface because of roughness.

In addition to our in vitro research results, the chemical surface analysis techniques, measurement of release of elements and physical surface characterization and analysis of microstructure and porosity can provide a better understanding of the biological response of filling materials.

Keywords: Gingival fibroblast, MTT, SEM, glass ionomer cement

DİŞ HASTALIKLARI VE TEDAVİSİ ANABİLİM DALI		
Tetrasiklin İzomerleri, Asit ve Deterjan Karışımından Oluşan Bir Ajanın (MTAD) Kök Kanal Dolgusunun Apikal Sızıntısı ve Push-Out Bağlanma Dayanımı Üzerine Etkisinin Değerlendirilmesi		
The Evaluation of the Effect of an Irrigation Agent Consist of a Mixture of a Tetracycline Isomer, an Acid and a Detergent (MTAD) on the Apical Leakage and Push-Out Bond Strength of Root Canal Treatment		
Hüseyin ERTAŞ	Doktora Tezi	95 sayfa
Danışman: Doç. Dr. Burak SAĞSEN		

Bu in vitro çalışmanın amacı dört farklı kök kanal irrigasyon ajanının kök kanal dolgusunun apikal mikrosızıntısı ve push-out bağlanma dayanımı üzerine etkisinin değerlendirilmesidir. Bu çalışma için periodontal nedenlerle çekilmiş 120 maksiller santral kesici diş kullanılmıştır. Kron kısımları kesildikten sonra 13 mm uzunluğunda kök boyları elde edilen dişler altı deney grubuna ayrılmıştır. Kök kanal preparasyonları ProTaper döner NiTi ege sistemi ile hazırlanmış ve kanal enstrümanları arasında Grup 1: 1 ml %1 NaOCl, Grup 2: %17 EDTA, Grup 3: %1 NaOCl + %17 EDTA, Grup 4: % 2 klorheksidin ve Grup 5: salin solüsyonları ile irrigate edilmiştir. Son irrigasyon ajanı olarak her grup için aynı solüsyonlar 5'er ml kullanılmıştır. Üretici firmanın talimatına göre MTAD grubu (Grup 6) için dişler her ege arasında %1,3 NaOCl ile irrigate edilmiş, son irrigasyon ajanı olarak 5 ml MTAD ile irrigate edilmiştir. Kök kanallarının tamamı lateral kondensasyon tekniği ile AH Plus kanal patı ve güta-perka konuları kullanılarak doldurulmuş ve kök kanal patının sertleşmesi için 37°C % 100 nemli ortamda 3 gün beklenmiştir. Sıvı filtrasyon modeli ile apikal sızıntı değerlendirildikten sonra, her dişin push-out bağlanma dayanımının değerlendirilmesi için kökler 1 mm kalınlıkta kesitlere ayrılmıştır. Kök kanal dolgusunu kanaldan ayırmak için uygulanan kuvvet universal test cihazı kullanılarak 1 mm/dak. hızda uygulanmıştır. Deney grupları arasındaki sonuçların değerlendirilmesi için tek yönlü varyans analizi ve çoklu karşılaştırmalar için Tukey testi kullanılmıştır. Apikal sızıntı değerlendirmelerinin sonuçları irrigasyon solüsyonlarının kök kanal dolgu patlarının sızdırmazlığı üzerinde herhangi bir etkisi olmadığını göstermiştir ve %1 NaOCl, 17 % EDTA +1 % NaOCl, %2 klorheksidin, salin ve MTAD solüsyonları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli değildir (P > ,05). MTAD ile irrigate edilen kök kanalları %1 NaOCl, % 17 EDTA + %1 NaOCl, % 2 klorheksidin ve salin solüsyonlarına göre anlamlı oranlarda daha düşük push-out bağlanma dayanımı göstermiştir (P < ,05). Diğer gruplar arasında anlamlı fark görülmemiştir (P > ,05). Bu çalışmada, in vitro

şartlar altında, kök kanal dolgusunun bağlanma kalitesinin MTAD ile irrigasyon yapılan grupta azalırken, apikal sızdırmazlığının etkilenmediği görüldü. **Anahtar kelimeler:** Irrigasyon ajanı, MTAD, apikal sızıntı, sıvı filtrasyon, push-out.

The aim of this in vitro study was to evaluate the effect of four different root canal irrigation solutions on the apical microleakage and push-out bond strengths of root canal fillings.

One hundred and twenty maxillary central incisor teeth, extracted for periodontal reasons, were selected for this study. After the decoronation of the teeth, the root lengths were adjusted to 13mm and teeth were divided into six experimental groups. Root canal preparations were made with ProTaper rotary system and between each file root canals were irrigated with 1ml of 1 % NaOCl (Group 1), 17 % EDTA (Group 2), 17 % EDTA + 1 % NaOCl (Group 3), 2 % chlorhexidine (Group 4) and salin (Group 5) solution. For the final flush, root canals were irrigated with 5ml of same solutions. According to manufacturer instructions, in the MTAD group (Group 6) root canals were irrigated with 1,3 % NaOCl between the each file and 5ml of MTAD for the final flush. All the root canals were filled with AH Plus sealer and gutta-percha cones using a cold lateral condensation technique and the roots were left in 37°C 100 % humidity for the sealers to set. After the apical leakage assessment with a fluid filtration model, each tooth was prepared for push-out assessment by using root slices of 1 mm thickness. Loading was performed on a universal testing machine at a speed of 1 mm/min. One-way analysis of variance and Tukey test for multiple comparisons were used to compare the results among the experimental groups.

The results of the evaluation of apical leakage showed that; irrigation solutions had no effect on the apical leakage of root canal fillings. The differences among the groups irrigated with 1 % NaOCl, 17 % EDTA and 1 % NaOCl, 2 % chlorhexidine, salin and MTAD were not statistically significant (P > ,05). The root fillings of the groups irrigated with MTAD showed significantly lower push-out bond strength values than the groups irrigated

with 1 % NaOCl, 17 % EDTA and 1 % NaOCl, 2 % chlorhexidine and salin ($P < .05$). There was no significant difference among the other groups ($P > .05$). Under the present in vitro conditions, the adhesive quality of the root canal dentin was decreased by the MTAD irrigation but the sealing ability was not affected.

Keywords: Irrigation agent, MTAD, apical leakage,

bulunamamıştır ($P \geq 0.383$). Bu çalışma sonuçları göstermiştir ki, büyümekte olan köpek yavrularının mamalarına ilave edilen çinko sülfat çok belirgin olmamakla birlikte büyümeyi desteklemiş ve önemli bazı kan parametrelerini değiştirmiştir.

Anahtar kelimeler: Çinko; çinko sülfat; Labrador; köpek yavruları; köpek maması.

HAYVAN BESLEME VE BESLENME HASTALIKLARI ANABİLİM DALI		
Sütten Kesilmiş Köpek Yavrularının Mamalarına Katılan Çinko Sülfatın Büyüme Performansı ve Kan Parametrelerine Etkisi		
Effects of Zinc Sulfate Supplementation to Diets of Weaned Puppies on Growth and Blood Parameters		
Abdullah Emre SARIKAYA	Yüksek Lisans Tezi	45 sayfa
Danışman: Doç. Dr. Osman KÜÇÜK		

fluid filtration, push-out.

Bu çalışmanın amacı, sütten kesim sonrasında Labrador ırkı köpek yavrularının mamalarına katılan çinkonun (Zn) (çinko sülfat) canlı ağırlık değişimi, büyüme parametreleri ve kimi serum metabolitleri üzerine etkisini araştırmaktır. Hayvan materyali olarak 8 haftalık yaşta toplam 40 adet sağlıklı Labrador ırkı köpek yavruları kullanılmıştır. Köpek yavruları her grupta 20 adet olmak üzere 2 gruptan oluşmuştur. İlk gruptaki (Kontrol) yavrulara ticari bir firma tarafından üretilmiş kuru mama, tam yağlı inek sütü ve haşlanmış yumurta yedirilmiş, diğer gruptaki yavruların yemlerine ise 100 ppm ZnSO₄ ilave edilmiştir (Kontrol + Zn). Çalışmada 8 hafta süresince vücut ağırlıkları ve iskelet gelişimi (göğüs çevresi, vücut uzunluğu, boy, omuz genişliği ve kalça genişliği) takip edilmiş ve çalışma sonunda kan örnekleri alınmıştır. Mamalarına çinko katılan ve katılmayan hayvan gruplarının canlı ağırlıkları arasında farklılık bulunamamıştır ($P > 0.403$). Benzer şekilde cidago yüksekliği bakımından gruplar arasında birbirine yakın değerler tespit edilmiştir ($P > 0.374$). Köpek mamalarına çinko ilavesi istatistiksel olarak anlamlı olmamasına rağmen omuz, göğüs, kalça ölçüleri ve vücut uzunluğunu yükseltmiştir ($P \geq 0.097$). Kontrol + Zn grubundaki yavrulardan alınan serumlarda, Ca ($P = 0.075$) ve Mg ($P = 0.013$) konsantrasyonu düşük bulunmuştur. Buna karşın, Kontrol + Zn grubundaki yavrulardan alınan serumlarda, yüksek kolesterol ($P = 0.038$) ve glikoz ($P = 0.010$) konsantrasyonuna rastlanmıştır. Kontrol grubunda bulunan yavrularda serum Cu konsantrasyonları daha yüksek bulunmuştur ($P = 0.061$). Çinko ile takviye edilen gruptaki yavruların serum Zn düzeyi yüksek bulunmuştur ($P = 0.017$). Gruplar arasında serum lipaz, CK, ALT, AST fark

The objective of this study was to investigate the effects of zinc (Zn) (zinc sulfate) on live weight changes, skeletal growth parameters and some serum metabolites in weaned Labrador puppies. A total of 40 healthy puppies 8 week old were used. The puppies were divided into 2 groups, namely Control group consuming commercially dry diet cow milk, and boiled egg, and Control + Zn group consuming the same diet with addition of 100 ppm ZnSO₄. During the trial (8 weeks) live weights, skeletal growth parameters (heart girth, length, height, hip width, and width of chest) and some blood parameters were measured. Live weights were similar between the groups ($P > 0.403$). Heights were also similar between the groups ($P > 0.374$). Puppies in Control + Zn group had greater, although not statistically, heart girth, hip width, width of chest, and length ($P \geq 0.097$). Control + Zn group had lower serum Ca ($P = 0.075$) and Mg ($P = 0.013$) concentrations. However, Control + Zn group had greater serum cholesterol ($P = 0.038$) and glucose ($P = 0.010$) concentrations. Control group had greater Cu concentrations ($P = 0.061$). Feeding diets supplemented with Zn resulted in a greater serum Zn concentrations ($P = 0.017$). There were no differences between the groups for serum lipase, CK, ALP, and AST activities ($P \geq 0.383$). Results of the present study indicated that supplementing diets of puppies with zinc sulfate resulted in greater growth, although not significantly, and changed some important serum parameters.

Keywords: Zinc; zinc sulfate; Labrador; puppies; dog food.

hücrelerdeki β -defensin 4 immunoreaktivitesinin postpartum dönemin tüm günlerinden farklı olduğu saptandı ($P<0.05$). Sonuç olarak tüm bulguların ışığında TLR1-10'nun ve β -defensin 1-4'ün involüsyon dönemindeki uterusun çoğu bileşeninde eksprese olduğu, ancak bunların ekspresyonlarının lokalize oldukları hücreye ve involüsyon sürecine bağlı olarak değiştiği saptanmış olup, bu moleküllerin involüsyon sürecindeki

VETERİNER HİSTOLOJİ-EMBRİYOLOJİ ANABİLİM DALI		
Postpartum Dönemde Sıçan Uterusunda Toll-Like Reseptörler ve Beta Defensinler		
Toll-Like Receptors and Beta Defensins in Rat Uterus in Postpartum Period		
Emel ALAN	Doktora Tezi	135 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Narin LİMAN		

Bu araştırma, patojeni tanıyan reseptörler ailesine ait olan Toll-like reseptör 1-10'un ve vücudun doğal antimikrobialleri olarak tanımlanan β -Defensin 1-4'ün postpartum 1., 3., 5., 10., 15. günlerde ve diöstrüs dönemindeki sıçan uterusunda yerleşimi ile miktarlarında oluşabilecek değişimleri immunohistokimyasal ve western blot analizleri ile ortaya koymak amacıyla yapıldı. Çalışmada toplam 30 dişi sıçan kullanıldı. TLR1-10 ve β -defensin 1-4'ün sıçan uterusunda luminal ve bez epitelinde, bazı stromal hücrelerde, mast hücrelerinde, miyometriumdaki düz kas hücrelerinde, damar endoteli ile mezotel hücrelerinde eksprese olduğu ve bu hücrelerin membran, sitoplazma veya çekirdeklerinde yerleştiği gözlemlendi. Diöstrüsün TLR1 ve TLR9 için postpartum 1. günden, TLR1, TLR3-7 ve TLR9 için postpartum 3. ve 5. günlerden, TLR1, TLR4-7, TLR9 için postpartum 10. günden, TLR1, TLR4, TLR7 için ise postpartum 15. günden farklı olduğu saptandı ($P<0.05$). Ayrıca postpartum 1. günde TLR1, TLR4 ve TLR6'nın protein değerlerinin postpartum 3. ve 5. günlerdeki değerlerden farklı olduğu gözlemlendi ($P<0.05$). β -defensin 1 immunoreaktivitesi sadece damarlarda olmak üzere diöstrüste postpartum 1., 3., 5. günlerdekinden farklıydı ($P<0.05$). β -defensin 2 immunoreaktivitesi karşılaştırıldığında stromal hücrelerde postpartum 1. gün ile diöstrüs ve postpartum diğer günler arasındaki farklılıklar anlamlı bulundu ($P<0.05$). β -defensin 3 immunoreaktivitelerinin ise uterusun luminal epitelinde postpartum 3. gün ile postpartum 5., 10., 15. günlerden farklı olduğu belirlendi ($P<0.05$). β -defensin 4 immunoreaktivitesi değerlendirildiğinde ise luminal epiteldeki reaktivitenin postpartum 3. gün ile postpartum 5., 10. ve 15. günler arasında önemli oranda farklı olduğu tespit edildi ($P<0.05$). Diöstrüste stromal

uterusu olası enfeksiyonlardan korumak amacıyla organize bir savunma oluşturdukları ileri sürülebilir.

Anahtar kelimeler: β -defensin, sıçan, Toll-like reseptörler, uterus, western blot.

This study was conducted to demonstrate the possible changes in proportions and localization of Toll-like receptors 1-10 belonging to pathogen recognition receptors family and β - defensin 1-4 known as natural antimicrobial of the body at 1st, 3th, 5th, 10th and 15th days of postpartum and at the period of diestrus rat uterus using immunohistochemical and western blotting techniques. In the study, 30 female rats were totally used. It was observed that TLR1-10 and β -defensin 1-4 localized to the membrane, cytoplasm and nuclei in the luminal and glandular epithelium, some stromal cells, mast cells, muscle cells in the myometrium as well as and the endothelium of blood vessel and mesothelial cells in rat uterus. It was determined that diestrus was different for TLR1 and TLR9 at 1th day of postpartum, for TLR1, TLR4-7 and TLR9 at 10th day of postpartum, and for the TLR1, TLR4 and TLR7 at 15th day of postpartum ($P<0.05$). Additionally, it was determined that protein values of TLR1, TLR4 and TLR6 at 1st day of postpartum were different from those at 3th and 5th days of postpartum ($P<0.05$). β - defensin 1 immunoreactivity was different from that at 1., 3. and 5. days postpartum on the way only blood vessels during diestrus ($P<0.05$). When β -defensin 2 immunoreactivity was compared, it was determined that differences among the 1st day of postpartum, diestrus and the other days of postpartum were meaningful ($P<0.05$). Immunoreactivity for β -defensin 3 was identified that the 3th days of postpartum was different from the 5th, 10th and 15th days of postpartum in luminal epithelium of uterus ($P<0.05$). When immunoreactivity for β -defensin 4 was evaluated, it was determined that

reactivity in the luminal epithelium was remarkably different between the 3th day of postpartum and 5th, 10th and 15th days of postpartum ($P<0.05$). Immunoreactivity for β -defensin 4 in the stromal cells in diestrus differed from all days of postpartum period. Consequently, it was determined that TLR1-10 and β -defensin 1-4 were expressed in the most component of uterus, but these expressions were determined to be changed depending to cells in which they localized and duration of involution, it might be asserted that these molecules constitute a organised protection to prevent uterus from probable infections at duration of involution.

Keywords: β -defensin, rat, Toll-like receptors, uterus,

Anahtar kelimeler: FXDI, Holştayn, kalıtsal hastalık, PCR.

ZOOTEKNİ ANABİLİM DALI		
Kayseri Bölgesinde Yetiştirilen Holştayn Sığırlarında Kalıtsal Faktör X1 Yetmezliğine Neden Olan Genin Allel Frekansının Belirlenmesi		
Determination of the Frequency of the Allele In the Gene Causing the Faktor X1 in the Holstein Cows in the Kayseri Region		
Güneri YAŞAR	Yüksek Lisans Tezi	40 sayfa
Danışman: Doç. Dr. Bilal AKYÜZ		

western blotting.

Bu çalışmanın amacı Kayseri ve civarında yetiştirilen ve Türkiye’de en yüksek popülasyona sahip olan Holştayn sığır ırkına ait ineklerde, Faktör XI hastalığına neden olan mutant allelinin bulunup bulunmadığının araştırılmasıdır. Ayrıca bu çalışmada, Holştayn ırkına ait damızlık adaylarının Faktör XI yetmezliği (FXID) yönünden taranması için veteriner hekimler ve yetiştiricilerin bu kalıtsal hastalıktan haberdar olmalarını sağlamaktır.

Faktör XI yetmezliği, Holştayn sığır ırkında görülen otozomal ve çekinik kalıtım şekli gösteren, kalıtsal bir hastalıktır. Hastalığın Faktör XI geninin 12 numaralı ekzonuna 76 baz eklenmesine neden olan bir mutasyon sonucu meydana geldiği bildirilmektedir. Sığırlarda bu kalıtsal hastalık ilk kez 1969 yılında ABD Holştaynların da tespit edilmiştir. Daha sonra Kanada, Japonya ve İngiltere’de de bu kalıtsal hastalığın varlığı bildirilmiştir. Hastalık, buzağular da klinik semptom olarak düşük doğum ağırlığı, uzun süreli kanama ve anemi ve erişkin hayvanlarda düşük üreme performansına ve hayvanlar da pnömoni, mastitis ve metritis gibi hastalıklara duyarlı hale gelmelerine neden olmaktadır. Etkilenen buzağularda sıklıkla pembe renkli kolostrum görülür. Bu çalışmada Kayseri ve civarında yetiştirilen 150 baş sağlam Holştayn inek kullanıldı ve incelenen örnekler içerisinde birinin FXID taşıyıcısı olduğu belirlendi. İncelenen örneklerde FXID prevalansının yaklaşık olarak %0,7 olduğu belirlendi.

The main purpose of this thesis is to investigate whether or not Holstein cattle breed cows, raised in Kayseri and its vicinity, and also has the highest population in Turkey, have the presence of mutant alleles causing disease of Factors XI. Moreover, this study makes veterinary surgeons and breeders beware of this hereditary disease so as to screen the candidates for stud of the Holstein breed in terms of Factors XI.

The deficiency of Factors XI (FXID) seen in the Holstein breed of cattle is a lethal inherited disease which shows autosomal and recessive mode of inheritance. It is reported that the disease has been occurred as a result of a mutation that is caused by the addition of 76 base to exon 12 of the gene Factor XI. Hereditary disease in cattle has been identified for the first time in 1969 through Holstein in the U.S.A Later on, it is notified that this hereditary disease has been also existed in Canada, Japan and the UK. The disease has brought about the possibility of low birth, prolonged bleeding and anaemia in calves as clinical signs, and the low reproductive performance in adult animals and the susceptibility of the diseases such as pneumonia, mastitis and metritis in animals. Pink-colored colostrum is mostly seen in affected calves. In this study, 150 head of robust Holstein cows raised in Kayseri and in the vicinity of Kayseri were used and one of the samples is reported as a FXID

carrier. It is determined that FXID prevalence is approximately 0.7% in investigated samples.

Keywords: FXDI, holstein, inherited disease, PCR.

% 20.37, % 79.63, % 120.37, 1.20 ve 4.62 kg olarak belirlendi.

Sonuç olarak üreme sezonunda koyunlarda östrus senkronizasyonu ile kızgınlıkları toplulaştırılmış Akkaraman (Kangal tipi) ırkı koyunlarda sabit zamanlı vaginal tohumlama öncesi dört hafta süre ile uygulanan flushing' in gebelik oranını artırmadığı ($p < 0.05$), önemli olmamakla birlikte ikizlik oranını artırarak kuzu veriminde faydalı olduğu düşünüldü.

Anahtar kelimeler: Akkaraman ırkı (Kangal tipi), flushing, suni tohumlama, döl verimi

VETERİNER ZOOTEKNİ ANABİLİM DALI		
Akkaraman ırkı Koyunlarda Flushing Uygulamasının Dölverimi Özelliklerine Etkisi		
Effect of Flushing Application on Fertility in Akkaraman Sheep		
Kazım DEMİRAL	Yüksek Lisans Tezi	52 sayfa
Danışman: Prof. Dr. K. Muhsin İŞCAN		

Yapılan çalışmanın amacı Akkaraman (Kangal tipi) ırkı koyunlarda, kızgınlıkların toplulaştırılarak sabit zamanlı vaginal tohumlama uygulamasında, flushing' in bazı döl verimi parametreleri üzerine etkinliğinin araştırılmasıdır.

Çalışmada hayvan materyali olarak, 320 baş Akkaraman ırkı Kangal tipi dişi koyun ve altı baş koç kullanıldı. Koyunlar kendi aralarında deneme ve kontrol gruplarına ayrıldı (n=160). Birinci gruptaki koyunlara tohumlamadan 4 hafta önce, flushing beslemesi yapıldı. Flushing beslemesinin ardından, kızgınlıkları toplulaştırmak amacıyla deneme ve kontrol grubundaki koyunlara 0. gün Prostaglandin F_{2α} (PGF_{2α}, d-kloprostenol, 0.100 mg/koyun, Dalmazin®, Vetaş, Türkiye), 9. gün ikinci Prostaglandin F_{2α} enjeksiyonu yapıldı. İkinci enjeksiyondan 42. saat sonra tüm koyunlar, işletmede bakımı yapılan altı adet koçtan alınan ve karışım haline getirilen ejakulat 150x10⁶ motil spermatozoa/0.5 ml konsantrasyon olacak şekilde vaginal yolla tohumlandı. Koyunlarda kuzulama oranı, ikiz doğum oranı, tekiz doğum oranı, kuzu verimi, koyun başına kuzu sayısı, kuzuların ağırlık ortalaması Grup 1 (Deneme grubu) ve Grup 2 (Kontrol grubu)' de sırasıyla % 27.50, % 25, % 75, % 125, 1.25, 4.96 kg ; % 33.75,

The purpose of this study is to analyze the effect of flushing on some fertility parameters in timed vaginal insemination application carried out by providing estrus synchronization in Akkaraman (Kangal type) sheep.

The data was obtained from 320 Akkaraman (Kangal type) sheep and 6 ram. The sheep were divided into experiment (Group 1) and control groups (Group 2) (n=160). Flushing application performed on the first group 4 weeks before the insemination. After the flushing application, Prostaglandin F_{2α} (PGF_{2α}, d-kloprostenol, 0.100 mg/sheep, Dalmazin®, Vetaş, Turkey) was injected to the sheep in both groups in the day 0 and the second Prostaglandin F_{2α} was injected in the day 9 to provide estrus synchronization. 42 hours after the second injection, all sheep were inseminated by vaginal insemination application with concentrated ejakulat 150x10⁶ motil spermatozoa / 0.5 ml that was mixed and get from 6 ram in the firm. Lambing rate, twinning rate, single birth rate, production rate of lambs, number of lambs per sheep, average weight of lambs were found to be 27.50%, 25%, 75%, 125%, 1.25, 4.96

kg for the Group 1; 33.75%, 20.37%, 79.63%, 120.37%, 1.20 and 4.62 kg for the Group 2, respectively. In conclusion, it was thought that 4-weeks flushing application performed on Akkaraman (Kangal type) sheep, to which estrus synchronization was applied, before timed vaginal insemination did not increase the pregnancy rate but came in useful for number of lambs by increasing the twinning rate.

Keywords: Akkaraman (Kangal type), flushing, artificial insemination, fertility.

istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görüldü. NSAİ ilaçların böbreklerde damar direnci üzerinde meydana getirdiği değişikliklere bağlı olarak RI ve PI değerlerinin değiştiği ilaçların sağaltım dozundan fazla ve uzun süreli kullanılmasına bağlı olarak böbrekler üzerinde olumsuz etkileri olabileceği düşünüldü.

Anahtar kelimeler: Böbrek, doppler ultrasonografi, flunixin meglumin, köpek, rezistif indeks.

VETERİNER CERRAHİ ANABİLİM DALI		
Köpeklerde Flunixin Meglumine'nin, Böbrek Rezistif İndeks Üzerine Etkilerinin Değerlendirilmesi		
The Evaluation of the Impact of Flunixin Meglumine on the kidney Resistive Index		
Mehmet Fatih ÖZLÜ	Yüksek Lisans Tezi	67 sayfa
Danışman: Doç.Dr. Murat KİBAR		

Bu çalışmada, Doppler ultrasonografi yardımıyla RI ve PI değerlerinin tespit edilerek, köpeklerde değişik hastalıkların tedavisinde kullanılan NSAİ ilaçların, böbrek kan akımı üzerindeki etkilerinin araştırılması ve varsa bu etkilerin istatistikî olarak anlamlı olup olmadığının değerlendirilmesi amaçlandı.

Çalışmanın materyalini, melez, 3 - 5 yaş arası ve ağırlıkları 40 ile 60 kg arasında değişen, 12'si erkek ve 8'si dişi 20 köpek oluşturdu. Köpekler Flunixin Meglumin grubu (grup1) ve kontrol grubu (grup 2) olarak 10'arlı iki gruba ayrıldı. Deney grubundaki hasta hayvanlara sağaltım dozunda 5 gün boyunca 2.2 mg/kg, ortalama 2 cc Flunixin meglumin, kontrol grubuna ise 2 cc serum fizyolojik (plasebo) deri altı (DA) uygulanmıştır.

Sonuç olarak; sağaltım amacıyla Flunixin meglumin (NSAİ) uygulanan köpeklerde, bu ilaçların böbrek kan akımı üzerindeki etkilerine bağlı olarak, RI ve PI değerlerinde kontrol grubu ile karşılaştırıldığında

In this study, the aim has been to analyse the impact of NSAID's on dog's kidney blood flow used in the treatment of various diseases seen in dogs and to determine the RI and PI values by means of Doppler ultrasound; also, if effects were to be detected, these had to be evaluated according to their significance.

The material of this study comprised of 20 crossbreed dogs, of which 12 were male and 8 were female dogs, between 3 to 5 years old; weighing 40 to 60 kg. The dogs were divided into Flunixin Meglumine group and control group, each consisting of 10 dogs. The diseased dogs in the test group were given 2.2 mg/kg Flunixin meglumin, 2 cc on average, subcutaneous for 5 days as the treatment dose.

As a result, a significant statistical difference was determined in the RI and PI values of dogs being treated with Flunixin Meglumine (NSAID's) due to the impacts of these medicines on the kidney blood flow

compared with the control group. The NSAID's were found to have changed the RI and PI values due to the changes they have caused on the vein/blood vessel resistive. It is thought that these medicines could have negative effects/ impact on kidneys if they were to be used more than the usual treatment dose.

Keywords: Dog, doppler ultrasound, flunixin meglumin, kidney, resistive index

Anahtar kelimeler: Peynir, listeria spp., L. monocytogenes, PZR.

VETERİNER MİKROBİYOLOJİ ANABİLİM DALI		
Erzincan İli Tulum Peynirlerinde Listeria Spp. İzolasyonu ve İdentifikasyonu		
Isolation and Identification of Listeria Spp. from Tulum Cheese of Erzincan City and Region		
Mustafa Gürkan AZAK	Yüksek Lisans Tezi	57 sayfa
Danışman: Prof.Dr. Hüseyin KILIÇ		

Bu çalışmada, Erzincan ilinde üretilen ve satışa sunulan, Erzincan Tulum Peynirlerinin, Listeria monocytogenes varlığı yönünden konvansiyonel ve moleküler yöntemlerle incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu amaçla 100 adet tulum peyniri materyal olarak kullanılmıştır. Listeria spp. izolasyonunda ISO 11290-1/A1-2004 metodu kullanılmıştır. Elde edilen Listeria spp. izolatlarının genus ve tür düzeyinde identifikasyonu ise sırasıyla iap gen bölgesi ve listeriolysine gen bölgesine spesifik primerler kullanılarak yapılan Polimeraz Zincir Reaksiyonu ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda tulum peynir örneklerinin 3'ü (% 3) Listeria spp. yönünden pozitif olarak saptanmış ve izolatların tamamı PZR ile L. monocytogenes olarak identifiye edilmiştir.

Bu çalışmada, Erzincan ilinde, önemli bir tüketim potansiyeline sahip Erzincan Tulum Peynirlerinde L. monocytogenes varlığının saptanması sebebiyle bölgede etkenle bulaşık tulum peyniri tüketiminin, halk sağlığı açısından risk oluşturabileceği kanısına varılmıştır.

The aim of this study is to investigate Listeria monocytogenes existence in Erzincan Tulum Cheese produced and sold in Erzincan city by conventional and molecular methods

For this purpose, 100 Tulum Cheese specimens are used as a starting material. The isolation of Listeria spp. was done by using ISO 11290-1/A1-2004 method. The genus and species level identification of obtained Listeria spp. isolates were performed by Polymerase Chain Reaction using specific primers in iap and listeriolysine gene region, respectively. In the light of the search results, 3 % of the analyzed Tulum Cheese specimens were found as Listeria spp. positive and all of these isolates were identified as L. monocytogenes by using PCR.

In this work, the existence of L. monocytogenes were determined in Erzincan Tulum Cheese which has high consumption potential in Erzincan territory, therefore it is concluded that the consumption of infection carrying Tulum Cheese can generate risk in public health.

Keywords: Cheese, listeria spp., L. monocytogenes, PCR

onayı ile bireylerden yazılı bilgilendirilmiş onam formu alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ki kare testi, bağımsız iki örnek t testi, bağımlı örnek t testi, Mann-Whitney U testi, Z testi, McNemar testi, tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Fizyoterapist ve hemşireler ön testteki soruların %53.0'ını, eğitim ve motivasyon toplantıları sonrası testteki soruların %82.0'ını doğru cevaplamışlardır (p<0.001). Aylara göre kanıta dayalı rehber uyum %37.4-60.0 arasında olup, uyum giderek artmıştır (p<0.001). Fizyoterapist ve hemşirelerin rehberin tüm basamaklarını hastaların %39.3'üne uyguladıkları belirlenmiştir. Tüm aylarda uyumun en az olduğu basamak, devamlı subglottik aspirasyon basamağıdır. Hastaların %27.9'unda VIP gelişmiş, hastanede yatma süresi, yoğun bakımda yatma süresi ve mekanik ventilasyon süresi ile VIP gelişimi arasında anlamlı ilişki saptanmıştır (p<0.05). Rehber uyum ile VIP gelişme durumu arasındaki fark anlamlı değilken (p>0.05) rehberin alt basamaklarından subglottik uyumsuzluk ile VIP gelişme durumunda anlamlı fark bulunmuştur (p<0.05). Kanıta dayalı rehber kullanılmadan önce ve kullanılırken VIP sürveyansında anlamlı bir azalma gözlenmemiştir (p>0.05). Çalışma sonucunda, kanıta dayalı VIP önleme rehberinin kullanımında personel eğitiminin önemli olduğu, verilen eğitimler ve motivasyon toplantıları sonucunda bilgi düzeylerinin arttığı, rehber uyum ile VIP gelişme durumu arasındaki fark bulunmamasına karşın, uyumun sağlanmadığı subglottik uyumsuzluk ile VIP gelişme durumunda anlamlı fark bulunduğu görülmüştür.

HEMŞİRELİK (İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ) ANABİLİM DALI		
Kanıta Dayalı Rehber Kullanımında Personel Eğitiminin Dahiliye Yoğun Bakım Ünitesinde Ventilatör İlişkili Pnömoniyi Önlemeye Etkisi		
The Effect of Personal Education About Using an Evidence-Based Guideline to Prevent Ventilator-Associate Pneumonia in a Medical Intensive Care Unit		
Gönül SUNGUR	Doktora Tezi	79 sayfa
Danışman: Doç.Dr.Sultan TAŞCI		

Ventilatör ilişkili pnömoni (VIP) 48 saatten fazla mekanik ventilasyona bağlı kalan hastalarda gelişen, mortalite oranı en yüksek nosokomial enfeksiyondur. Bu araştırma, kanıta dayalı rehber kullanımında personel eğitiminin dahiliye yoğun bakım ünitesinde ventilatör ilişkili pnömoni gelişimine etkisini belirlemek amacıyla deneysel olarak yapılmıştır. Çalışmaya, dahiliye yoğun bakımda görev yapan fizyoterapist ve hemşireler (n=23) ile bu personelin 6 ay süresince bakım verdiği (01 Mayıs 2010- 31 Ekim 2010), en az 48 saat ventilatöre bağlı kalan hastalar (n=140) alınmıştır. Araştırmanın verileri; fizyoterapist ve hemşire bilgi formu, hasta bilgi formu, kanıta dayalı VIP önleme rehberi ve bu rehberin uygulanıp uygulanmadığını kontrol eden kontrol listesi, VIP sürveyansı ve verilen eğitimin etkinliğini ölçen ön test-son test soru formu ile toplanmıştır. Çalışmada etik kurul

Anahtar kelimeler: VIP; Kanıta dayalı rehber; Hemşirelik; Personel eğitimi.

Ventilator-associated pneumonia (VAP) developed in patients on mechanical ventilation longer than 48 hours has the highest mortality rate of nosocomial infection. This study was performed to identify the effect of educating health care staff about evidence based guideline on prevention of ventilator associated pneumonia in medical intensive care unit. Physiotherapists and nurses (n=23) working in the medical intensive care unit and patients on mechanical ventilation for at least 48 hours (n=140) during a six months period (01 May 2010 – 31 October 2010) included into the study. Data were collected with using physiotherapist and nurse data form, patient data form, check list for compliance to guideline, VAP survey data, pre and post test to identify the

effect of education. Written informed which is confirmed by ethical committee of the hospital consents were taken from the patients. Chi square test, independent t test, Mann-Whitney U test, Z test, McNemar test and one way variance analysis test were used for statistical analysis.

Physiotherapists and nurses answered correctly as 53.0% at pre-test and as 82.0 % at post-test ($p<0.001$). Compliance to the evidence based guideline is between 37.4 to 60.0 % on different months and improved significantly during the time course ($p<0.001$). Physiotherapists and nurses applied all steps of the guideline to only 39.3% of the patients. The worst compliance rates were in subglottic aspiration at all months. VAP developed in 27.9% of the patients and length of hospital stay, length of ICU stay, duration of mechanical ventilation were correlated with the development of VAP ($p<0.05$). There was no relation with the compliance to the guideline ($p>0.05$) and VAP development, although relation was significant between subglottic aspiration and VAP development ($p<0.05$). There was no decrease in VAP survey before and during implementation of evidence based guideline ($p>0.05$).

As a conclusion, staff education is important in use of evidence based guideline for prevention VAP. Educational and motivational meetings improve level of knowledge. Not comply with subglottic aspiration is found to be related with VAP development although we could not find a relation between compliance to the guideline and VAP development.

Keywords: VAP, evidence based guideline, nursing, staff

kitle indeksi (BKİ), beslenme günlüğü, Beslenme Alışkanlıkları İndeksi (BAİ), ve veli anket formu ile toplandı. Eğitimde geliştirilen beslenme broşürü kullanıldı. Verilerin değerlendirilmesinde aritmetik ortalama, χ^2 (ki-kare) önemlilik, bağımlı gruplarda Student t analizleri kullanıldı. Müdahale ve kontrol grubundaki öğrencilerin annelerinin ev hanımı olduğu, babalarının çoğunluğunun serbest çalıştığı ve maddi durumunun orta düzeyde olduğu belirlendi. Eğitim öncesi müdahale ve kontrol grubu öğrencilerinin sabah kahvaltısı ve öğle yemeklerini düzensiz yediği, çoğunluğunun süt ürünlerini yetersiz aldığı, öğünlerde zararlı yiyecek ve içecekleri tükettikleri, açıkta satılan yiyecekleri satın aldıkları, televizyon izlerken çips, bisküvi, gofret ve asitli içecekleri tükettiği saptandı. Beslenme Alışkanlıkları İndeksi'nde orta dereceli risk aralığında oldukları, bir haftalık beslenme günlüğüne göre üç ana öğünde dört temel besin grubu tüketme durumunun yetersiz olduğu, sabah kahvaltısı ve öğle yemeğini atladıkları tespit edildi. Eğitim sonrası her iki gruptaki öğrencilerin ana öğünleri düzenli almaya başladığı, müdahale grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre daha düzenli kahvaltı ve öğle yemeği yedikleri ($p<0.05$), beslenme alışkanlıklarının olumlu yönde değiştiği, BAİ'nde yüksek dereceli risk aralıklarının azaldığı ($p<0.05$), öğün atlama durumunun belirgin şekilde azaldığı, her öğünde temel besin gruplarının tüketiminin arttığı, müdahale grubu öğrencilerinin olumlu değişikliklerin daha belirgin olduğu saptandı ($p<0.05$). Annesine beslenme eğitimi verilen öğrencilerin günlük dört temel besin grubunu tüketme ve bazı yeme alışkanlıklarının daha olumlu etkilendiği belirlendi ($p<0.05$).

Anahtar kelimeler: İlköğretim öğrencisi, beslenme eğitimi, beslenme bilinci

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI (Halk Sağlığı Hemşireliği)		
İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerine ve Annelerine Verilen Beslenme Eğitiminin Beslenme Bilinci Geliştirmeye Etkisi		
Effect of Nutrition Training Provided to Seventh Grade Students in Primary School and Mothers on Developing Nutrition Awareness		
Gülendam KARADAĞ	Doktora Tezi	100 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Emine Ümit SEVİĞ		

education.

Araştırma Şubat 2009-Nisan 2010 tarihleri arasında Gaziantep Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerindeki iki ilköğretim okulunda yedinci sınıf öğrencilerine ve annelerine verilen beslenme eğitiminin beslenme bilinci geliştirmeye etkisini incelemek amacıyla deneysel olarak yapıldı. Evren, Gaziantep ili Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerinde ve Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı, devlet ilköğretim okulunda okuyan yedinci sınıf öğrencileri. Örneklem, iki ilçeden seçilen birer ilköğretim okulunda; araştırmanın sınırlılıkları içerisine giren ve çalışmaya katılmayı kabul eden toplam 230 (115 kontrol, 115 müdahale) ilköğretim yedinci sınıf öğrencisi. Araştırma öncesi okul yöneticilerinden, öğrenci velilerinden, Gaziantep Milli Eğitim Müdürlüğü'nden, ve Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Etik Kurul'undan yazılı izin alındı. Veriler, anket formu, beden

The study was conducted experimentally between February 2009 and April 2010 for the purpose of investigating the effect of nutrition training on developing nutrition awareness in seventh grade students and whose mothers studying in two primary schools in the counties of Şahinbey and Şehitkamil operating under the National Education Directorate of Gaziantep. The population of the study consisted of students of grade seven studying in two state primary schools in Şahinbey and Şehitkamil counties of the province of Gaziantep operating under the National Education Directorate and the sample group consisted of a total of 230 seventh grade primary school students, 115 of them being in the control group while the other 115 in the intervention group, who met the inclusion criteria of the study and agreed to participate in the study. Prior to the study, written permissions were obtained from the school administrators, students' guardians, the National

Education Directorate of Gaziantep and the Ethics Committee of the Faculty of Medicine of Gaziantep University. In collecting the study data, a questionnaire, the body mass index (BMI), a nutrition diary, the Eating Habits Index (EHI), in education nutrition brochure and a questionnaire for the guardians were used. In evaluating the data obtained, the arithmetic mean, χ^2 (chi-square) significance, and in dependent groups the Student t-tests were used. The mothers of all the students taking part in the study in both the intervention and control groups were housewives and most of their fathers were working free-lance with moderate level of income. Before the training, the students in both intervention and control groups were found to have irregular breakfasts and lunches; most of them had insufficient amounts of dairy products, consumed harmful food and beverages at meals, bought foodstuff sold uncovered, and consumed chips, biscuits, wafers and acidic beverages while watching television. They were found to be exposed to a medium-level risk in their Eating Habits Index; their consumption of the four basic nutrition groups at three main meals was insufficient according to their nutrition diary for one week and they omitted mainly the breakfast and also the lunch at times. After the training, it was observed that the students in both groups started having the main meals regularly ($p<0.05$), the students in the intervention group had more regular breakfast and lunch as compared to the students in the control group, their eating habits changed in a positive way ($p<0.05$), the high scored risk intervals in their EHIs reduced ($p<0.05$), meal omissions decreased markedly, consumption of all the basic nutrition groups at every meal increased and especially in the intervention group students the positive changes were more distinct. The intervention group students whose mothers received nutrition training were found to have been more positively influenced in daily consumption of the four main nutrition groups and in some of their eating habits ($p<0.05$).

bireylere akupunktur kalemiyle belirlenen noktalara (Sp6-St36-Sp10-L11) 6 hafta boyunca haftada 3 kez, akupres uygulama protokolü doğrultusunda toplam 18 seans akupres uygulanmış ve uygulamadan sonra müdahale ve kontrol grubunun 6-12-18. haftalarda izlem yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ki-kare, t testi, Mann-Whitney U testi, Friedman varyans analizi ve spearman korelasyon kullanılmıştır.

Müdahale ve kontrol grubundaki bireylerin ilk izlem kaşıntı puan ortalamalarında bir fark olmadığı ($p>0.05$), müdahale grubundaki bireylerin 6. haftadaki Visual Analog Skala ve kaşıntı skoru ortalamasının kontrol grubuna göre azalma gösterdiği ($p<0.001$) diğer haftalarda düşüşün sabit seyrettiği belirlenmiştir ($p>0.05$). Uygulama süresince müdahale grubunun kontrol grubuna göre daha az ilaç kullandığı, uyku kalitesinin arttığı ve kaşıntı bölgelerinin azaldığı saptanmıştır ($p<0.001$).

Çalışma sonucunda, hemodiyaliz hastalarına akupunktur kalemi ile uygulanan akupres'in kaşıntı durumunu azaltmada etkili olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre hemodiyaliz hastalarının ve hemşirelerinin akupres uygulaması hakkında bilgilendirilerek akupres uygulamasının yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Üremik kaşıntı; akupres; hemodiyaliz; hemşirelik.

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI (İç Hastalıkları Hemşireliği)		
Hemodiyaliz Tedavisi Alan Hastalara Uygulanan Akupres'in Kaşıntı Durumuna Etkisi		
The Effect of Acupress on Pruritus Status of Patients Having Hemodialysis		
Nazan KILIÇ AKÇA	Doktora Tezi	77 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Nimet KARATAŞ - Doç. Dr. Sultan TAŞCI		

Keywords: Primary school student, nutrition training, nutrition awareness

Hemodiyaliz tedavisi alan hastaların %20-90 arasında, çeşitli derecelerde kaşıntı yaşadığı belirtilmektedir. Bu çalışma, Hemodiyaliz tedavisi alan hastalara uygulanan akupres'in kaşıntı durumuna etkisini belirlemek amacıyla randomize kontrollü deneysel araştırma olarak yapılmıştır. Araştırma iki il merkezinde özellikleri benzer beş hemodiyaliz merkezinde 01.11.2009-15.11.2010 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırma sınırlılıklarına uyan 38 hasta müdahale, 40 hasta kontrol grubuna alınarak çalışma 78 hastayla tamamlanmıştır. Araştırmada veriler; hasta tanıtım formu, Visual Analog Skala ve kaşıntı skoru kullanılarak toplanmıştır. Araştırma kapsamına alınan müdahale grubundaki bütün

It was stated that 20-90% of hemodialysis patients have pruritus at different levels. The efficacy of acupress was investigated on pruritus status of patients having hemodialysis with randomized control group.

The research was done in five similar hemodialysis centers between 01.11.2009 and 15.11.2010 in two different cities. In total 78 patients who are eligible for the research were included for this study. 38 patients and 40 patients were included in intervention and control groups, respectively. The data were collected via

patient identification form, Visual Analog Scale and pruritus scores. Acupress was applied to the patients in intervention group at the (Sp6-St36-Sp10-L11) points with a acupuncture pen 18 seans of three times a week for 6 weeks long. Afterwards, the measurements were taken at 6-12-18th weeks. Qui square, t-test, Mann-Whitney U test, Friedman Variance Analysis and Spearman Correlation tests were used for statistical analysis.

At the beginning pruritus score was not significantly different ($p>0.05$) between intervention and control groups. However, the mean of Visual Analog Scale and pruritus score were significantly lower ($p<0.001$) in intervention group at 6th week and this decrease was continuous for the following weeks ($p>0.05$). During the study; less medicine usage ($p<0.001$), the increase in the quality of the sleep and the decrease in pruritus region were determined in intervention group. Moreover, as a result of this study it was observed that the pruritus level was decreased in the acupress applied hemodialysis patients. In summary, it was suggested that nurses and patients of hemodialysis should be informed about acupress application and its usage should be extended.

Keywords: Uremic pruritus; acupress; hemodialysis; nursing.

masaj ve 70 aromatik yağların koklatıldığı toplam 280 meme kanserli kadın oluşturdu. Araştırma öncesi hastalardan, kurumdan ve Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Etik Kurul'undan yazılı izin alındı. Araştırma verilerinin toplanmasında; anket formu, Yaşam Kalitesi Ölçeği ve Rotterdam Semptom Kontrol Listesi kullanıldı. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde, kolomogorov simirnov, ki-kare, anova, bir faktörli tekrarlı olan iki faktörlü varyans analizi ve pearson korelasyon analizi kullanıldı. Çalışmaya katılan her dört hasta grubunda da kadınların büyük çoğunluğunun; 40 ve üzeri yaş grubunda olduğu, okuryazar olmadığı, genel sağlık durumunu ($p>0.05$) ve yaşam kalitesini "orta" olarak değerlendirdiği tespit edildi ($p<0.05$). Uygulama öncesi koku ve aromaterapi masajı grubunun yaşam kalitesi genel toplam puanının düşük, kontrol ve masaj grubunun ise orta düzeyde olduğu ve tüm hasta gruplarının hem psikolojik hem de fiziksel semptomları yoğun olarak yaşadıkları saptandı. Uygulama sonrası altıncı ve 10. haftalarda; yaşam kalitesi toplam ve alt boyut puanları kontrol grubunda düşerken, koku, masaj ve aromaterapi masajı grubunda yükseldiği, özellikle aromaterapi masajı grubunda yer alan hastalarda bu artışın daha belirgin olduğu tespit edildi ($p<0.05$). Benzer şekilde Rotterdam semptom kontrol listesi genel toplam, psikolojik ve fiziksel semptom alt boyut puan ortalamalarının kontrol grubunda artarken, diğer üç grupta özellikle aromaterapi masajı grubunda uygulama öncesine göre anlamlı şekilde düştüğü, yani hastaların yaşadığı semptomların ve şiddetinin azaldığı belirlendi ($p<0.05$). Hasta gruplarında uygulama öncesi ve sonrası; hastalık süresi, Rotterdam semptom kontrol listesi ve yaşam kalitesi genel toplam puanı arasında negatif yönde bir korelasyon olduğu görüldü ($p>0.05$). Bu çalışma sonuçları, meme kanserli kadınlara uygulanan aromaterapi masajı ve koku ile yapılan aromaterapinin herhangi bir olumsuz etki yaratmadığını ve güvenle uygulanabileceğini göstermektedir. Bu nedenle hemşirelik uygulamalarında bu girişimlere yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Aromaterapi, kemoterapi, meme kanseri, semptom, yaşam kalitesi.

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI (İç Hastahkları Hemşireliği)		
Kemoterapi Alan Meme Kanserli Kadınlara Uygulanan Aromaterapinin Semptomlara ve Yaşam Kalitesi Etkisi		
The Effect of Aromatherapy on Symptoms and Life Quality of Women With Breast Cancer Receiving Chemotherapy		
Özlem OVAYOLU	Doktora Tezi	106 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Emine Ümit SEVİĞ		

Araştırma Şubat 2009-Nisan 2010 tarihleri arasında Gaziantep Üniversitesi Şahinbey Araştırma ve Uygulama Hastanesine bağlı Onkoloji Hastanesinin kemoterapi ünitesinde, kemoterapi alan meme kanserli hastalara uygulanan aromaterapinin semptomlara ve yaşam kalitesine etkisini değerlendirmek amacıyla deneysel olarak yapıldı. Araştırmanın evrenini; kemoterapi ünitesine başvuran ve meme kanseri tanısı alan tüm hastalar, örneklemini ise araştırmanın sınırlılıkları içerisine giren ve çalışmaya katılmayı kabul eden 70 kontrol, 70 masaj, 70 aromatik yağlarla yapılan

The study was conducted between the dates of February 2009-April 2010, at Gaziantep University Şahinbey Research and Application Hospital affiliate, Oncology Hospital chemotherapy unit, in order to asses the effect of aromatherapy on the symptoms and life quality of breast cancer patients receiving chemotherapy. The population of the study consisted of all patients who applied to the chemotherapy unit and received breast cancer diagnosis, the sample consisted of 70 control, 70 massage, 70 massage with aromatic oils and 70 who smelled aromatic oils, for a total of 280 women with breast cancer who were within the limitations of the

study and accepted to participate in the study. Before the research, written consent was obtained from the patients, institution and Gaziantep University Medical Faculty Medical Ethics Committee. In the collection of the research data; questionnaire form, Quality of Life Scale and Rotterdam Symptom Control List were used. In order to analyze the data obtained; Kolomogorov-Smirnov test, Chi-square test, ANOVA, two-factor analysis of variance with one repeating factor and Person's correlation analyses were used. In each of the four patient groups participating in the study, the vast majority of the women were determined; to be 40 years old and above, illiterate, to have an overall health state ($p<0.05$) and life quality ($p<0.05$) that were assessed to be "average". Prior to application, it was determined that the life quality overall total score of the fragrance and aromatherapy massage group was low, it was at average levels in the control and massage group, and all patient groups experienced both psychological and physical symptoms intensely. After the application, in the 6. and 10. weeks, while the life quality total and subscale scores were low in the control group, they increased in the fragrance, masage and aromatherapy masage group, especially in the aromatherapy masage group, this increase was determined to be more pronounced ($p<0.05$). Similarly, as the overall total of the Rotterdam symptom control list, psychological and physical symptom subscale score averages increased in the control group, in the other three groups, especially in the aromatherapy masage group, they decreased significantly, thus, it was determined that the severity and symptoms experienced by the patients decreased ($p<0.05$). Among the patient groups, before and after the application; a negative correlation was determined between the length of disease, and the Rotterdam symptom control list and life quality overall total score ($p>0.05$). The results of this study indicate that in women with breast cancer, aromatherapy massage and aromatherapy applied as a fragrance does not have any negative effects and it can be used safely. Therefore, these approaches are recommended to be included in nursing practices.

Keywords: Aromatherapy, chemotherapy, breast cancer, symptom, quality of life.

düzeyine etkisini belirlemek amacıyla randomize kontrollü deneysel çalışma olarak yapılmıştır. Çalışma, Nevşehir ve Aksaray il merkezinde bulunan 4 hemodiyaliz merkezinde 12.10.2009 - 15.10.2010 tarihleri arasında çalışma kriterlerine uyan 52'si müdahale, 66'sı kontrol grubunda olan toplam 118 hasta ile tamamlanmıştır. Araştırmada veriler; hasta tanıtım formu, VAS yorgunluk ve Piper yorgunluk ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Çalışmada etik kurul onayı ile bireylerden yazılı bilgilendirilmiş onam formu alınmıştır. Müdahale grubundaki bireylere akupresör uygulama protokolü doğrultusunda bir ay boyunca haftada üç gün toplam 12 seans akupresör uygulaması yapılmıştır. Müdahale ve kontrol grubundaki bireylerin bir ay sonra ikinci izlemleri yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ki-kare testi, bağımsız iki örnek t testi, bağımlı örnek t testi, Mann-Whitney U testi, Wilcoxon testi, Spearman korelasyon analizleri kullanılmıştır.

Müdahale ve kontrol grubundaki bireylerin ilk izlemlerinde VAS yorgunluk ve Piper yorgunluk ölçeğinden aldıkları puanlar arasında bir fark olmadığı ($p>0.05$), müdahale grubunun kontrol grubuna göre ikinci izlemden VAS yorgunluk ($p<0.001$) ve Piper yorgunluk ölçeğinin bilişsel alt boyutu hariç ($p>0.05$), diğer alt boyut ve toplam yorgunluk puanlarının düştüğü belirlenmiştir ($p<0.05$).

Çalışma sonucunda, hemodiyaliz hastalarına akupunktur kalemi ile uygulanan akupresörün yorgunluk düzeyini azaltmada etkili olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre hemodiyaliz hastalarının ve hemşirelerinin akupresör uygulaması hakkında bilgilendirilerek akupresör

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI (İç Hastalıkları Hemşireliği)		
Hemodiyaliz Hastalarına Uygulanan Akupresörün Yorgunluk Düzeyine Etkisi		
The Effect of Acupressure Used For the Hemodialysis Patients on Fatigue Levels		
Rabiye EĞLENCE	Doktora Tezi	83 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Nimet KARATAŞ – Doç. Dr. Sultan TAŞCI		

uygulamasının yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemodiyaliz; yorgunluk; akupresör; hemşirelik.

KBY görülme sıklığı dünyada ve ülkemizde giderek artmaktadır. KBY nedeniyle hemodiyalize alınan hastalarda oldukça yüksek oranlarda görülen sorunlardan biride yorgunluktur. Yorgunluk; bireyin günlük performanslarını, aktivitelerini, mesleki yaşamını, aile ve arkadaşlık ilişkilerini, tedavi süreçlerini olumsuz yönde etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Araştırma, hemodiyaliz hastalarına akupunktur kalemi ile uygulanan akupresörün yorgunluk

Incidence of CKD has gradually been increasing in the world and in our country. One of the problems which were seen in high numbers in haemodialysis patients is fatigue. Fatigue decreases quality of life by affecting individual's daily performance, activities, professional

life, relations with family and friends and treatment process negatively. This research was planned as a randomized controlled experimental study in order to find out the effect of acupressure applied to haemodialysis patients by acupuncture pen on fatigue level. The study was completed with 118 patients (52 in intervention and 66 in control groups) who were suitable for study criteria in 4 haemodialysis centres in Nevşehir and Aksaray city centres between 12.10.2009 and 15.10.2010. The data were collected with Patient Identification Form, VAS for Fatigue and Piper Fatigue Scale. Patients' signed forms of consent for the study were obtained after the ethics committee approval. According to the acupressure application protocol, patients in intervention group received 12 sessions of acupressure three days a week for one month. The second follow-ups of the intervention and control groups were carried out one month later. Chi-square tests, independent two-sample t test, t test for dependant samples, Mann-Whitney U test, Wilcoxon test, Spearman Correlation Analysis were used for the data analysis.

It was found out in the first follow-up that there was not any difference between the scores obtained from VAS for Fatigue and Piper Fatigue Scale of the intervention group and control group ($p<0.001$) whereas it was noted in the second follow-up that VAS for Fatigue scores and total fatigue scores and fatigue scores of the subscales of Piper Fatigue Scale –except cognitive/mood subscale– were lower ($p<0.05$).

As a conclusion, it was concluded that acupressure made using acupuncture pen was effective in reducing fatigue levels. Therefore, it is recommended that hemodialysis patients and hemodialysis nurses should be informed about acupressure application and this application should be more common.

Keywords: Hemodialysis; fatigue; acupressure; nursing.

Çalışmanın örneklemini stres üriner inkontinans tanısı almış 30 kadın oluşturmaktadır. Kadınlara önce tanımlayıcı veri formu, GRCDÖ ve KÇİÖ uygulanmış, kegel egzersizleri (Pelvik taban kas egzersizleri) araştırmacı tarafından öğretilmiş ve 3 aylık uygulama sonrası ölçekler tekrar doldurtulmuştur. Araştırmaya alınan kadınların tamamı ilkökul mezunu ve evlidir ve yaş ortalamaları 40' tır.

Kadınların uygulama öncesi GRCDÖ doyum, dokunma, vaginismus ve anorgazmi alt gruplarında cinsel sorun yaşadıkları, uygulama sonrası ise vajinismus hariç bu alt gruplarda cinsel doyumun arttığı görülmektedir. Özellikle doyum ve anorgazmde olumlu yönde çok önemli bir değişim yaşanmıştır. Sıklık ve kaçınma alt gruplarında ve toplam puanda da uygulama sonrasında cinsel doyumda artma tespit edilmiştir.

Kadınların uygulama öncesinde KÇİÖ, doyum alt grubu hariç diğer alt gruplar ve toplam puanlarına göre cinsel işlevlerinin normal olduğu tespit edilmiştir. Uygulama sonrası ise ağrı ve rahatsızlığın azaldığı ve cinsel doyumun arttığı görülmektedir. Ayrıca cinsel istek ve ilgi ve kayganlaşma alt grup puanlarında uygulama öncesi ve sonrası değişim olmamış, uyarılma, orgazm ve toplam puanları uygulama öncesine göre düşmüş, ancak kesme değerinin üstünde kaldığı için normal cinsel işlev devam etmiştir. Doyum alt grubunda ise uygulama sonrası cinsel işlev bozukluğunun devam ettiği söylenebilir.

Çalışmanın sonucunda kegel egzersizlerinin kadınların cinsel doyumları üzerine olumlu etki gösterdiği tespit edilmiştir, ancak daha uzun süreli ve daha geniş örneklemlerle çalışmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Üriner inkontinans, kegel egzersizleri, cinsel doyum, hemşirelik.

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI (Doğum ve Kadın Sağlığı Hastalıkları Hemşireliği)		
Üriner İnkontinansı Olan Kadınlara Uygulanan Kejel Egzersizlerinin Cinsel Doyum Üzerine Etkisi		
Effects of Kejel Exercises Applied to the Women who Have Urinary Incontinence on Sexual Satisfaction		
Şenay TOPUZ	Doktora Tezi	76 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Emine Ümit SEVİĞ		

Bu çalışma, üriner inkontinansı olan kadınlara uygulanan kegel egzersizlerinin, kadın cinsel doyumuna üzerine etkilerini belirlemek amacıyla yapılmış deneysel bir çalışmadır.

This study is an experimental work aimed at determining the effects of kegel exercises, which is applied to women having urinary incontinence, on woman sexual satisfaction.

The sample of the study is consisted of 30 women who are diagnosed with urinary incontinence. Illustrative data form, GRISS and FSFI were initially applied to women, kegel exercises were taught to women by the researcher and after 3 months of application were filled with scales. All of the women who were studied all of them are at least primary school graduate and are married.

Before the application it was seen that the women had problems in GRISS satisfaction, touch, vaginismus and anorgasmia sub groups. Yet, after the application it's seen that the sexual satisfaction raised in these sub groups except vaginismus. A very important positive change was experienced in satisfaction and anorgasmia. A rise in sexual satisfaction was also detected after the application on thickness and avoidance sub groups and on total points.

Before the application it was detected on women constituting that their sexual functions were normal in other sub groups and according to their total points except FSFI and satisfaction sub group. After the application it was seen that the pain and restlessness decreased and sexual satisfaction risen. Moreover, before and after the application no change was seen in the sexual desire, interest and slippery sub groups; stimulation, orgasm and total points decreased comparing to pre-application but the normal sexual function continued as it remained above interception value. Regarding the satisfaction sub group, it can be said that the sexual function deformation continued.

As a result of the study, it was detected that kegel exercises had positive effect on women's sexual satisfaction. However, performing of long term and broader sample studies can be offered.

Keywords: urinary incontinence, kegel exercises, sexual satisfaction, nursing.

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI (Halk Sağlığı Hemşireliği)		
Kayseri'ye Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinden Göçle Gelen Ergenlerde Benlik Saygısını Yükseltme Programının Etkililiğinin Araştırılması		
Investigation of the Efficacy of Self-Esteem Promoting Program in Adolescents Immigrated from East and Southeast Regions to Kayseri		
Zeliha KAYA ERTEN	Doktora Tezi	68 sayfa
Danışman: Prof. Dr. E. Ümit SEVİÇ		

Bu çalışma Sister Calistra Roy'un uyum modelinden yola çıkılarak göçle gelen ve gelmeyen ergenlerin uyumlarını artırmak için yapılan benlik saygısını yükseltme programının benlik saygısı düzeyine etkisini belirlemek ve hemşirelik literatürüne benlik saygısı yükseltme programını bir yöntem olarak katmak amacıyla deneysel olarak yapılmıştır. Kayseri, Eskişehir Bağları Selçuklu mahallesine 5-8 yıl içinde göçle gelmiş ve Kayseri'de yaşayan 13-14 yaş grubu ergenler çalışma kapsamına alınmıştır. Göçle gelmiş ve gelmemiş 40 ergenden oluşan 2 müdahale 2 kontrol olmak üzere 4 grup oluşturulmuştur. Yirmi ergenden oluşmuş iki müdahale grubuna benlik saygısı yükseltme programı uygulanmıştır. Grupların sosyo-demografik özellikleri ve benlik saygısını etkileyen faktörleri kişisel bilgi formu aracılığı ile belirlenmiştir. Benlik saygısı düzeylerini belirlemek için Lise Öğrencileri Özsaygı (Benlik Saygısı) Envanteri kullanılmıştır. Bütün grupların, ön test, son test ve izlem ölçümleri ile benlik saygıları düzeyleri değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde normal dağılım bağımsız iki grubun karşılaştırılmasında bağımsız iki örnek t testi, normal dağılmayan bağımsız iki grubun karşılaştırılmasında Manny Whitney U testi ve benlik saygısı envanterinin tek gruptaki tekrarlı ölçümlerinde, One-Way Anavo testi kullanılmıştır. Kategorik değişkenlerin karşılaştırılmasında ki kare (χ^2) testi exact değerlerinden yararlanılmıştır. Göç grubunda öncesi benlik saygısı düzeyi $232,05 \pm 18,01$ iken göçle gelmeyen grupta $243,20 \pm 12,50$ dir ($p > 0,05$). Ayrıca göçle gelen müdahale grubunda benlik saygısı yükseltme programı sonrası kontrol grubuna göre, Göçle gelmeyen müdahale grubunda, kontrol grubuna göre özellikle izlem ve ön test puan farkları ortalamaları daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Göçle gelen ve gelmeyen müdahale grupları arasında puan farkları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Sonuç olarak; çalışma da sosyo ekonomik ve kültürel ortamın bireylerin uyumunu göç kadar etkilediği düşünülürken, benlik saygısı yükseltme programının ise aynı ortamı paylaşan göçle gelen ve gelmeyen ergenlerin benlik saygılarını kontrol gruplarına göre ve kendi içlerinde ön test puan ortalamalarına göre olumlu ve benzer şekilde etkilediği bulunmuştur

Anahtar kelimeler: Göç, Ergen, Hemşirelik, Benlik

Saygısı.

This study was conducted to determine the effect of self-esteem promoting program to increase adherence of adolescents who were born and have grown up in or immigrated to Kayseri on self-esteem level based on adherence model of Sister Calistra Roy. The study was a quasi-experimental study also with the aim of adding self-esteem promoting method used in different nursing areas into nursing literature. Adolescent children aged 13-14 years old who have immigrated from East and Southeast Anatolia to Eskişehir Bağları Selçuklu neighborhood of Kayseri within 5 to 8 years and who live in Kayseri were recruited to the study. Forty adolescent children who have and have not immigrated were assigned to 4 groups composed of 2 intervention and 2 intervention groups. Self-esteem promoting program was performed in 20 children in 2 intervention groups. Socio-demographic characteristics and factors affecting self-esteem were determined with information form. In order to determine self-esteem level, Self-Esteem (Self- Respect) Inventory for High School Students was used. Self-esteem levels of all groups were evaluated prior to, in the 3rd and 6th months of self-esteem promoting program. Data were analyzed by SPSS 15.0 and SigmaStat statistical package programs. Normal and non-normal distributed group variables were compared with

Independent Samples t and Mann Whitney U tests, respectively. Repeated measurements of self-esteem inventory in one group were tested by One-Way ANOVA. Exact value of chi-square (X^2) test was used in order to compare categorical variables. Pre-program level of self-esteem in migration group was 228.50 ± 32.24 while 238.40 ± 17.78 in the group who were born and have grown up in Kayseri ($p > 0.05$). Mean difference scores of self-esteem of monitoring and pre-test were significantly higher in intervention groups, compared with controls. Mean difference scores of self-esteem between the 2 intervention groups were not statistically significant ($p > 0.05$). Consequently, while socio-economic and cultural environment were thought to be effective in adherence of the subjects as much as migration, self-esteem promoting program was found to similarly and positively affect self-esteem of adolescents

in both intervention groups compared with controls and within themselves.

değişimlerin anlamlı olmadığı saptanmıştır.

BESLENME VE DİYETETİK ANABİLİM DALI		
18-49 Yaş Obez Kadınlarda Süt ve Süt Ürünlerinin Ağırlık Kaybına Etkisi		
Effect of Dairy Products on Weight Lossing Women Aged 18–49 Years		
Neslihan ÇELİK	Yüksek Lisans Tezi	93 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Neriman İNANÇ		

Keywords: Immigration, adolescent, nursing, self-Esteem.

Randomize kontrollü olarak planlanan bu çalışma; yaş ortalamaları 33.10±6.18 yıl, beden kütle indeksi (BKİ) 30.0-39.9kg/m² olan, 18-49 yaş arasındaki 65 gönüllü kadında süt ve süt ürünlerinin ağırlık kaybına etkisini belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Kadınlar randomize olarak günde 1 kibrit kutusu beyaz peynir dışında hiç süt ve süt ürünleri tüketmeyen kontrol grubu (n=20), günde 1 kibrit kutusu peynir ve 1 su bardağı yarım yağlı süt tüketen düşük süt ve süt ürünleri grubu (n=22), günde 1 kibrit kutusu peynir ve 3 su bardağı yarım yağlı süt tüketen yüksek süt ve süt ürünleri (n=23) gruplarına ayrılmıştır. Kadınlar 12 hafta süre ile zayıflama programına alınmış ve çalışma öncesi ve sonrasında, kadınların vücut ağırlığı, boy uzunluğu, bel ve kalça çevreleri, bel/kalça ve vücut yağ yüzdesi, yağ dokusu kütlesi, yağsız doku kütlesi ve toplam vücut suyu gibi biyoelektrik impedans analizleri (BİA) yapılmıştır. Ayrıca, açlık kan şekeri (AKŞ), plazma total trigliserit, plazma total kolesterol (TK), plazma yüksek dansiteli lipoprotein kolesterol (HDL), plazma düşük dansiteli lipoprotein kolesterol (LDL), plazma çok düşük dansiteli lipoprotein kolesterol (VLDL) düzeyleri incelenmiştir. Çalışma sonrasında çalışma öncesine göre, her üç grupta da vücut ağırlığı, BKİ, bel çevresi, kalça çevresi ve bel/kalça, vücut yağ yüzdesi ve yağ dokusu kütlesi gibi antropometrik ölçümlerde istatistiksel olarak anlamlı azalma olduğu (p<0.001) ancak, gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmadığı ortaya konmuştur. Çalışma sonrasında çalışma öncesine göre, düşük ve yüksek süt ve süt ürünleri gruplarında yağsız doku kütlesinin istatistiksel olarak anlamlı düzeyde azaldığı saptanmıştır (p<0.01). Zayıflama diyeti sonrasında, kontrol ve yüksek süt ve süt ürünleri gruplarındaki kadınların AKŞ düzeyleri istatistiksel düzeyde anlamlı olarak azalırken (sırasıyla; p<0.05, p<0.01), düşük süt ve süt ürünleri grubundaki kadınlarda, bu azalmanın anlamlı olmadığı belirlenmiş, ayrıca gruplar arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (p>0.05). Her üç grupta da, plazma total trigliserit ve plazma VLDL kolesterol düzeylerindeki

Çalışma sonrasında çalışma öncesine göre, plazma total kolesterol düzeyinin düşük ve yüksek süt ve süt ürünleri gruplarında anlamlı olarak azaldığı (sırasıyla; p<0.05, p<0.001), plazma HDL düzeyinin ise anlamlı olarak arttığı bulunmuştur (p<0.05). Plazma LDL kolesterol düzeyi

düşük süt ve süt ürünleri grubunda anlamlı olarak azalırken (p<0.01), sistolik kan basıncı ise yüksek süt ve süt ürünleri grubunda anlamlı düzeyde azalmıştır (p<0.001). Her üç grupta da, diyastolik kan basıncı anlamlı düzeyde azalmıştır (sırasıyla; p<0.05, p<0.001, p<0.001). Gruplar arasında biyokimyasal bulgular açısından anlamlı farklılık saptanmamıştır. Zayıflama diyetlerinin içerdiği toplam kalsiyum miktarları ile çalışmada incelenen antropometrik, BİA ve biyokimyasal ölçümlerinde oluşan farklılıklar arasında anlamlı bir ilişki bulunmamışken (p>0.05), sistolik kan basıncı ölçümlerinde oluşan farklılıklar arasında ise negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konmuştur (ρ=-0,460, p<0.001). Süt ve süt ürünleri ile alınan kalsiyum miktarları ile antropometrik, BİA ve biyokimyasal ölçümlerinde oluşan farklılıklar arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır (p>0.05). Ancak, süt ve süt ürünleri ile alınan kalsiyum miktarları ile sistolik (ρ=-0,492, p<0.001) ve diyastolik (ρ=-0,272, p<0.05) kan basıncı ölçümlerinde oluşan farklılıklar arasında negatif yönde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmada, zayıflama diyeti uygulayan kadınlarda, diyetdeki süt ve süt ürünleri miktarının artırılmasının, sadece enerji kısıtlamasına göre, ağırlık kaybını arttırmada olumlu etkisinin olmadığı belirlenmiş, ancak kan basıncını azaltmadaki olumlu etkisi bir kez daha gösterilmiştir. Bu nedenle bu çalışmada; çocukluk çağından itibaren kadınların süt ve süt ürünlerinin önemi konusunda bilinçlendirilmesinin önemi vurgulanmıştır.

Anahtar kelimeler: Ağırlık kaybı, obezite, süt ve süt ürünleri.

VLDL kolesterol levels was not significant in both groups.

BESLENME VE DİYETETİK ANABİLİM DALI		
18-49 Yaş Obez Kadınlarda Süt ve Süt Ürünlerinin Ağırlık Kaybına Etkisi		
Effect of Dairy Products on Weight Lossing Women Aged 18–49 Years		
Neslihan ÇELİK	Yüksek Lisans Tezi	93 sayfa
Danışman: Prof. Dr. Neriman İNANÇ		

This randomized controlled study was conducted to determine the effect of dairy products on weight loss in 65 volunteer women aged 18–49 years whose body mass index (BMI) were 30.0-39.9kg/m² and mean age were 33.10±6.18 years.

Women were randomly assigned into three groups; control group (n=20) did not consume dairy products except for 30g/day white cheese, second group (n=22) consumed 30g white cheese and 1 glass of semi-skimmed dairy foods per day (low dairy group) and third group (n=23) consumed 3 glasses of semi-skimmed dairy foods besides 30g white cheese a day (high dairy group). Women were on a weight loss program for 12 weeks and body weight, height, waist and hip circumferences, waist/hip ratio and bioelectric impedance analysis (BIA) like body fat percentage, fat mass, fat free mass, total body water were measured before and after the study. Fasting blood glucose, plasma total triglyceride, plasma total cholesterol, plasma high density lipoprotein cholesterol (HDL), low density lipoprotein cholesterol (LDL) and very low density lipoprotein cholesterol (VLDL) were analyzed. Anthropometric measurements like body weight, BMI, waist and hip circumferences, waist/hip ratio, body fat percentage and fat mass significantly changed in the end of the study within the groups (p<0.001), but not among them. Fat free mass decreased significantly in both high and low dairy groups (p<0.01). After the weight loss program, fasting blood glucose levels decreased significantly in women in control and high dairy groups (p<0.05, p<0.01; respectively), while the reduction was not statistically significant in low dairy group besides being insignificantly different between 3 groups (p>0.05). The alteration in plasma total triglyceride in

Plasma total cholesterol levels decreased (p<0.05, p<0.001; respectively) and HDL cholesterol levels increased (p<0.01) in high and low dairy groups. Systolic blood pressure decreased significantly in high dairy group (p<0.001), while diastolic blood pressure decreased in both groups (p<0.05, p<0.001, p<0.001; respectively). There was not a statistically significant difference in biochemical findings between groups. While there was not a significant relation between the amount of calcium consumed in the weight losing diets and the changes in anthropometric, BIA and biochemical measurements (p>0.05), difference in systolic blood pressure was negatively correlated with amount of calcium consumed within the diets (ρ = -0,460, p<0.05). The consumed amount of calcium derived from dairy foods was not associated with changes in anthropometric, BIA and biochemical measurements (p>0.05). The differences in systolic (ρ = -0,492, p<0.001) and diastolic (ρ = -0,272, p<0.05) blood pressure were negatively correlated with the consumed amount of calcium in dairy products. In conclusion, it was determined that increasing the amount of dairy products was not effective in enhancing weight loss compared with energy restriction alone in women who were on a weight loss program. However, consumption of increased dairy products was indicated once again to have a positive impact on blood pressure. Therefore, in this study, the importance of awareness raising of women about dairy products beginning from the childhood was emphasized.

Keywords: Weight loss, obesity, dairy products.

karşılaştırmada ise, hem deney grubunun hem de kontrol grubunun egzersiz sonrası TBARS değerinde anlamlı derecede artış saptanmıştır. Bu sonuç, egzersize bağlı olarak artan oksidatif strese karşı, E vitamini kullanımına rağmen antioksidan kapasitenin yetersiz kaldığını düşündürmektedir

Anahtar kelimeler: Dayanıklılık antrenmanı, oksidan / antioksidan, E vitamini

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI (Hareket Antrenmanı ve Bilimleri)		
Dayanıklılık Antrenmanı Yapan Atletlerde E Vitamini Kullanımının Oksidan ve Antioksidan Kapasite Üzerine Etkisi		
The Effect of Using Vitamine E on Oxidant and Antioxidant Levels of Runners Performing Endurance Training		
Betül COŞKUN	Yüksek Lisans Tezi	41 sayfa
Danışman: Yrd. Doç. Dr. Nazmi SARITAŞ		

Bu çalışma Erciyes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda okuyan aktif olarak spor yapan, benzer fiziksel özelliklere sahip, yaşları $20,75 \pm 1,84$ olan ($n=16$) deney grubu ve yaşları $20,42 \pm 1,78$ olan ($n=12$) kontrol grubu üzerinde yapıldı. Çalışmada dayanıklılık antrenmanı yapan atletlerde E vitamini kullanımının oksidan ve antioksidan kapasite üzerine etkisinin araştırılması amaçlandı.

Çalışmada her iki gruba da aynı egzersizler haftada 3 gün olmak üzere 30 gün süreyle uygulandı. Deney grubundaki sporculara 30 gün süreyle günde 400 IU (268 mg) E vitamini verildi. Kontrol grubundaki sporculara ise hiçbir şey verilmedi. Bir aylık antrenman öncesi ve sonrası atletlerin fiziksel ve fizyolojik özelliklerini belirlemek amacıyla; yaş, boy, vücut ağırlığı, vücut kitle indeksi, bel kalça oranları, sistolik ve diastolik kan basıncı, nabız, O_2 saturasyonu ve biyoelektriksel impedans analizleri ile toplam vücut sıvısı, vücut yağ yüzdesi, vücut yağ ağırlığı, yağsız vücut ağırlığı, bazal metabolik hız değerleri ölçüldü. Biyokimyasal analizler ile total antioksidan kapasite, malondialdehit, kreatin kinaz ve laktat dehidrogenaz parametrelerine bakıldı. Somatotip belirlenmesi için deri kıvrım kalınlıkları ve çevre-çap ölçümleri alındı.

Deney ve kontrol gruplarının egzersiz öncesi CK ve LDH değerlerinde, egzersiz öncesi ve sonrası TAC ve TBARS değerlerinde anlamlı farklılık bulunmazken ($p>0,05$), egzersiz sonrası CK ve LDH değerlerinde anlamlı farklılık meydana geldi ($p<0,05$) Grup içi

This study was made on experiment group members at the age of $20,75 \pm 1,84$ ($n=16$) and the control group members at the age of $20,42 \pm 1,78$ ($n=12$) who actively do physical exercise, have the similar physical features and have education in Erciyes University Physical Education and Sport High School. The researching the effect of using vitamine E on oxidant and antioxidant levels of runners performing endurance training was aimed in this study.

In this study, the same exercises were performed on both groups for three times a week during thirty days. 400 IU (268 mg) vitamin E was given to the athletes in experiment group in a day for 30 days. Nothing was given to the control group. The age, the length, the body weight, the body mass index, waist to hip ratio, systolic and diastolic blood pressure, pulse, oxygen saturation and bioelectrical impedance analysis and total body water, the percentage of body fat, the weight of body fat, lean body weight, basal metabolic rate levels were measured so as to determine physical and physiological characteristics of the runners at the pre and post one month exercise. Total antioxidant capacity, malondialdehyde, creatine kinase and lactate dehydrogenase parameters were measured by making biochemical analyses. The measurements of skinfold thickness and girth-diameter were taken to determine the somatotype.

While any significant difference on pre-exercise CK and LDH levels, pre and post exercise TAC and TBARS levels of experiment and control groups wasn't found ($p>0,05$), there was a significant difference on post exercise CK and LDH levels ($p<0,05$). As for the intragroup comparison, there was a significant increase on post exercise TBARS level of both experiment and control group. This result was thought that the antioxidant capacity remains incapable, despite of usage vitamine E counter to oxidative stress increasing connectedly exercise.

Keywords: Endurance training, oxidant/antioxidant, vitamin E

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI		
Lisanslı Bayan Sporcuların Cinsel İstismar ve Taciz Durumlarının İncelenmesi		
Examining of Licensed Female Athletes Sexual Abuse and Harassment Situations		
Emine BAL	Yüksek Lisans Tezi	100 sayfa
Danışman: Öğr. Gör. Dr. Feyzullah KOCA		

Bu araştırmanın amacı; ülkemizdeki lisanslı kadın sporcuların spor hayatlarında karşılaştıkları cinsel istismar ve taciz durumlarının belirlenmesi ve bu durumların çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmanın evreni, İstanbul, Ankara, Kayseri ve Tokat illerinde lisanslı spor yapan 18 yaş üstü kadın sporcular oluşturmaktadır.

Spora bakış açılarını, cinsel istismar ve taciz hakkındaki düşünce ve duygularını, bu konuyla ilgili yasal haklarına dair bilgilerini belirlemek için Anket Formu kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS programı kullanılmıştır. Kadın sporcuların verdikleri cevapları madde bazında ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Sonuçlar yüzde ve frekanslara göre yorumlanmıştır ve çapraz tablo ile karşılaştırma yapılmıştır.

Araştırmanın sonucunda anket formunun uygulandığı 362 lisanslı kadın sporcuların % 26.3 cinsel istismar ve taciz maruz kaldığı, bu durumun sportif ve sosyal yaşamlarını olumsuz yönde etkilediği ve spor hayatlarındaki performanslarının da olumsuz yönde etkilendiği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Spor, kadın, cinsel istismar ve taciz.

The aim of this study is to determine and examine the sexual abuse and harassment situations of licensed female athletes according to various variables in their sport lives.

The population of this study is creating from licensed above 18 years old female athletes who lived in the İstanbul, Ankara, Kayseri and Tokat cities.

For determining the athletes' views about; perspectives to sport, ideas and emotions about sexual abuse and harassment, knowledge about own legal rights about this subject, a Questionnaire Form was used.

For analyzing the data of this study Statistic Program for Social Sciences (SPSS) was used. The Female Athletes' answers were evaluated separated by each items. Results were discussed according to percentages and frequencies and cross- table comparisons were made with.

At the end of this study, questionnaire form was practice 362 licensed sportswomen. 26,3 % of these people exposed sexual abuse and harassment, these sportswomen's life were affected negatively and identify that performance of their sport life were affected negatively, too.

Keywords: Sport, female, sexual abuse and harassment.

bulundu. 16 saatlik dinlenme süreleri bitiminde uygulanan 3. ölçümler sonucu performanslarındaki % düşüş oranları, dikey sıçrama % 5,46, sol el Pençe kuvveti % 5,61, Sağ el Pençe kuvveti % 3,66 olarak bulundu.

Sunulan çalışmada, Görsel uyaran reaksiyon testinin; 1. ölçüm ortalaması 232,12±33,09, 2. ölçüm ortalaması 276,39± 39,66 ve 3. ölçüm ortalaması 257,27± 30,94 olarak bulunmuştur. İşitsel uyaran reaksiyon testi testinin ise; 1. ölçüm ortalaması 208,16 ± 36,66, 2. ölçüm ortalaması 285,81± 55,45 ve 3. ölçüm ortalaması 247,95± 46,17 olarak tespit edilmiştir.

Elde edilen telafi yüzdelerine bakıldığında akut kilo kaybının güreşçilerin performanslarını olumsuz yönde etkilediği ve bu etkinin 2. ölçümden 3. ölçüme azalarak devam ettiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, akut kilo kaybetmenin performansa olumsuz etkisi nedeniyle akut kilo kaybının tavsiye edilemeyeceği, kilo düşmesi gereken sporcuların öncelikle vücut yağ yüzdesinin bilinmesi gerekir ve

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI		
Gelişim Çağındaki Güreşçilerde Akut Kilo Kaybının (Dehidrasyon) Performansa Etkisi		
The Effect of Acute Weight Loss on Performance of the Wrestlers at the Growth Age		
Harun ŞAHİN	Yüksek Lisans Tezi	61 sayfa
Danışman: Yrd. Doç. Dr. Alpaslan YILMAZ		

Kayseri de güreş yapan güreşçiler üzerinde uygulanan bu çalışmada, günümüz güreş müsabakalarında uygulanan hızlı kilo verme (dehidrasyon) metotlarının gelişim çağındaki güreşçilerin performanslarına ne derecede etki yapacağı araştırılmıştır.

Bu çalışmaya Kayseri’de güreş yapan minik ve yıldız güreşçiler arasından (11-16 yaş aralığında) 66 erkek güreşçi dâhil edildi.

Araştırmaya katılan güreşçilerin boy ölçümü alındıktan sonra 1.ölçüm öncesi kilo tartımı yapıp performans testleri (durarak uzun atlama, dikey sıçrama, pençe kuvveti, ses ve ışığa reaksiyon) uygulandı. Daha sonra sporcuların sıvı alımları kısıtlanarak, antrenman yoluyla ortalama % 4 oranında kilo kaybettirildikten sonra sporcular bir saat dinlendirildi ve 1. ölçümde uygulanan aynı testlerle 2. ölçüm uygulandı. Daha sonra sporcular 16 saatlik dinlendirildikten sonra aynı performans testleri uygulanarak 3. ölçüm gerçekleştirildi.

Dikey sıçrama, Pençe kuvveti ve reaksiyon testlerinde ilk ölçüme göre ikinci ölçümdeki performanslarındaki % düşüş oranları, dikey sıçrama % 11,6, sol el Pençe kuvveti % 14,50, Sağ el Pençe kuvveti % 13,55 olarak

ideal kiloya müsabaka sezonundan önce iyi bir antrenman ve diyet program uygulanarak ulaşılması gerekir.

Anahtar kelimeler: Güreş, performans, kilo kaybı , gelişim.

In this study carried on the wrestlers who wrestle in kayseri, how much the methods of rapid weight loss that are practised in today’s wrestling competitions affect the performance of the wrestlers at the growth age has been investigated.

Sixty six volunteer boys among wrestlers wrestle in little and star categories (between 11 -16 age) have been included into this study .After doing measurements of length of the wrestlers participated in the research, performance tests(such as longjump, perpendicular leaping, power of paw, reaction to sound and light)were done by scaling weight before the first measurement. after that, the sportsmen were rested after they were lost weight on the average % 4 rate by limiting their consuming liquid things and the second measurement was applied with the same tests practised in the first measurement. then the third measurement was realized after the sportsmen were rested.In perpendicular leaping, , power of paw and reaction tests, compared to the first

measurement in the second measurement falling rates % in the performances were found out as ;perpendicular leaping %11,6 , power of left hand paw %14,50,power of right hand paw %13,55. Falling rates % in the performances done at the end of resting for 16 hours were found out as; perpendicular leaping %5,46,,power of left hand paw % 5,61,power of right hand paw %3,66.Time of reaction to visual stimulants in the presented study, first average measurement of visual stimulantreactiontest has been foundout as 232,12±33,09 second 276,39± 39,66, and third 257,27± 30,94. Time of reaction to aural stimulants in the presented study, first average measurement of visual stimulantreactiontest has been foundout as 208,16 ± 36,66second 285,81± 55,45, and third 247,95± 46,17.Considering gotten compensation percentages, it has been concluded that acute weight loss affect the performances of the wrestlers badly and this effect continue from the second measurement to the third measurement decreasingly .As a result, acute weight loss can not be advised because of its bad effect on the performance ,body fat percentages of the sportsmen that must lose weight have to be known firstly and it must be reached to the ideal weight by doing a good training and a diet program before competitions season.

Yüzücülerin fiziksel bulgularında BKİ, BMH, VYY, YVK ve TVS değerlerinde gruplar arası ve grup içi karşılaştırmalarda anlamlı farklılık bulunmadı. Gruplar arası glikoz, kreatinin, trigliserid, kolesterol, HDL kolesterol, LDL kolesterol, LDH, CK ve ALT düzeyleri ile tam kan sayımlarının eritrositer, lökositler ve trombositler değerlerinde de anlamlı farklılık tespit edilmedi. Ancak gruplar arası egzersiz sonrası BUN, gruplar arası egzersiz öncesi AST ve trombositler bulgularından egzersiz sonrası PDW değerlerinde anlamlı farklılık bulundu.

Sonuç olarak, istatistiksel açıdan önemli olmamakla birlikte arı sütünün sporcuların trigliserid, LDL kolesterol, total kolesterol gibi zararlı kan yağlarının düzeylerini düşürdüğü ve HDL kolesterol gibi yararlı lipoproteinlerinde seviyelerini arttırdığı tespit edildi. Arı sütü gibi doğal, herhangi bir yan etkisi olmayan bir besinin sporcuların performansını arttırmada ve yorgunluklarını düşürmede, içerdiği protein, vitaminler yardımıyla da bireylerin gelişim aşamasını tamamlamalarında büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Yüzücüler, arı sütü, kan parametreleri, ergojenik yardımcıları.

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI		
Yüzücülerde Arı Sütü Kullanımının Bazı Kan Parametreleri Üzerine Etkisi		
The Effect of the Usage of Royal Jelly in Swimmers on Some Blood Parameters		
Kadir YILDIZ	Yüksek Lisans Tezi	63 sayfa
Danışman: Yrd. Doç. Dr. Nazmi SARITAŞ		

Keywords: Wrestling, performance, weight loss, growth.

Düzenli egzersiz yapan yüzücülerde farklı dozlarda arı sütü kullanımının yüzücülerin kan parametreleri üzerine etkisinin olup olmadığı amaçlandı.

Çalışmaya Erciyes Üniversitesi yüzme havuzunda aynı antrenmanları yapan 18-25 yaş aralığında yer alan rastgele seçilen sağlıklı 40 yüzücü katıldı. Seçilen 40 yüzücüyü 4 gruba ayırıp 1.gruba plasebo (mısır nişastası), 2.gruba 500 mg, 3.gruba 1g ve 4.gruba da 2 gr Tarım ve Köy işleri Bakanlığı izniyle üretilmiş olan, arı sütü kapsülleri 4 hafta boyunca günde 1 kez kahvaltıda 20-30 dk önce verildi. Yüzücülere antrenman programı olarak haftanın 5 günü, günde 2 saat toplamda 20 km yüzme antrenmanı uygulaması yaptırıldı. İstatistiksel analizlerde tekrarlayan ölçümlerde çift yönlü varyans analizi, grup içi karşılaştırmalarda paired sample t testi kullanıldı. Anlamlılık düzeyi olarak 0,05 alındı.

It was aimed that whether there is an effect of the usage of royal jelly of different dosage in swimmers who do exercises regularly on the blood parameters of the swimmers. 40 swimmers between 18-20 years, who do same training of swimming in Erciyes University and chosen randomly, attended the study. The royal jelly capsules which were produced with the permit of Ministry of Agriculture and Rural Affairs were given to 40 swimmers who were chosen and divided into 4 groups; placebo (corn-starch) was given for the first group, 500 mg for the second group, 1 g for the third group and 2gr for fourth group, once a day before 20-30 minutes of the breakfast. 5 days of the week, 2 hours a

day totally 20 km swimming training were applied to the swimmers as swimming training. Two-way analysis of variance in the repeated measurements and paired sample t test in comparison in group were used in the statistical analysis. The level of significance was determined as 0, 05. In the physical findings of the swimmers, significant difference of the values of body mass index, basal metabolic rate, fat mass%, fat free mass and total body water in the comparison between groups and in group wasn't found. The significant difference wasn't found between the levels of glucose, cholesterol, triglycerides, cholesterol, HDL cholesterol, LDL cholesterol, LDH, CK and ALT between the groups; the values of red blood cell, leukocyte and platelet of blood census. But, there was significance in the values of BUN after training between groups and AST before training between groups and PDW of platelet findings after training.

As a result, it is ascertained that royal jelly decreases the levels of harmful blood fats such as triglycerides, LDL cholesterol, total cholesterol and increases the levels of beneficial lipoproteins such as HDL cholesterol, even if this is not important of statistical angle. It is thought that royal jelly which is a natural nutrient doesn't include side effects will supplement in increase of the performance of swimmers and decrease the exhaustion of swimmers in great amount; and the accomplishment development stage of the individuals with the help of its vitamins and proteins.

Keywords: Swimmers, royal jelly, blood parameters, ergogenic aids.